

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

FACTORS AFFECTING THE THAI LANGUAGE ACHIEVEMENT OF GRADE 5 STUDENTS
UNDER SUAN LUANG DISTRICT OFFICE, BANGKOK

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

February 2020

Copyright 2019 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ของ สุทธิพงษ์ นามเกิด

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภูวัฒน์กุล)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

(ดร. ศรีสุดา จงสิทธิผล)

เรื่อง:	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	สุทธิพงษ์ นามเกิด, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล
คำสำคัญ	ปัจจัย, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ระบุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และ(2) ระบุความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 227 คน โดยทำการเทียบสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .139 ถึง .236 ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: FACTORS AFFECTING THE THAI LANGUAGE ACHIEVEMENT OF GRADE 5 STUDENTS UNDER SUAN LUANG DISTRICT OFFICE, BANGKOK

Author: Suttipong Namkoed, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2019

Advisor: Assistant Professor Dr. Vipaporn Poovatanakul

Keyword Factors, the Thai language Achievement, Grade 5 Students

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to specify the factors affecting the learning achievement in a Thai language, and (2) to specify the relationship between school factors, family factors and learner factors and the learning achievement in a Thai language of Grade 5 students under the Suan Luang District Office, Bangkok. The sample consisted of 227 Grade 5 students in academic year 2018. The instrument used in the research was a five-rating scale questionnaire with validity between 0.67–1.00 and reliability (Cronbach Alpha Coefficient) .94. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The results showed that (1) school factors, family factors and learner factors were at a high level, and (2) there was a relationship between each of the factors and the learning achievement in a Thai language, related to all factors with a correlation coefficient between .139 and .236, and considered to have a low relationship. Family factors and learner factors were correlated with the learning achievement in a Thai language with statistical significance at the level of .01 and school factors were correlated with the learning achievement in a Thai language with statistical significance at the level of .05

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา วัฒนาณรงค์ และผู้อำนวยการสำนัก จันทรเพ็ญ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดนาอุปถัมภ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวงทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อรังสรรค์ และคุณแม่สมบุญ นามเกิด และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาทุกคน ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตา แด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราប់ทุกวันนี้

สุทธิพงษ์ นามเกิด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	10
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย	12
ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	17
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ..	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การสร้างเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ลำดับขั้นตอนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	75
ภาคผนวก ข แบบสอบถามงานวิจัย.....	76
ภาคผนวก ค การหาค่า IOC แบบสอบถามการวิจัย.....	82
ประวัติผู้วิจัย.....	87

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	44
ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร	50
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยรวม	51
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านโรงเรียน	51
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านครอบครัว.....	53
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน	55
ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านกับการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยรวม.....	56
ตาราง 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร.....	57
ตาราง 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร.....	58

ตาราง 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง
กรุงเทพมหานคร.....58

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ภาพ 2 แสดงโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยมีความสำคัญในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติของประเทศไทย ทุกคนในชาติจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ดี เพื่อที่จะสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทั้งในด้านการฟัง การพูด การเขียน และการอ่าน คนไทยไม่เพียงแต่ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารความหมายเท่านั้น แต่ยังใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และประกอบอาชีพ ดังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ความตอนหนึ่งว่า

“ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่งเช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเอง จึงต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่ค่อยแข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะต้องสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคง เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาลจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ในด้านการรักษาภาษานั้นก็มีหลายประการอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในด้านการออกเสียง คือให้ออกเสียงให้บริสุทธิ์ชัดเจนอีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในด้านวิธีใช้” (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2505, สื่อออนไลน์)

การจัดการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้ถูกต้องคล่องแคล่ว โดยฝึกทักษะทั้ง 4 ด้านให้แม่นยำสัมพันธ์กัน รวมทั้งฝึกกระบวนการคิดควบคู่ไปด้วย มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะบุคคล สามารถใช้ภาษาไทยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา มีวิจารณญาณในการใช้ภาษา มีความตระหนักในความสำคัญของ

ภาษาไทย เห็นคุณค่าและความงามของภาษาไทยและวรรณกรรมไทย มีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ (สายัณห์ ผาน้อย, 2553, หน้า 19)

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งในทุกด้าน กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในระยะที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำหรับใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่วัยเริ่มต้น และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2558 ได้กำหนดนโยบาย “ปีการศึกษา 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” และมีมาตรการการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยตามเกณฑ์มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 1) การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง ตั้งแต่วัยเริ่มต้น จะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนับเป็นการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนประการหนึ่ง และเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงของการศึกษาชาติต่อไป

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กรุงเทพมหานครมีนโยบายยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพสูงสูมาตรฐานสากลและทัดเทียมกับนานาชาติ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558–2559 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการช่วยเหลือและพัฒนาให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2561, สื่อออนไลน์) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดว่าเมื่อจบ

การศึกษาในแต่ละระดับชั้น นักเรียนต้องมีทักษะทางการฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นอย่างดี มีนิสัยรักการอ่านและร่วมแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1)

การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนต้องหาวิธีการ เพื่อให้เด็กที่อยู่ในวัย 6-12 ปี ได้พัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อให้เขามีความรู้ด้านหลักเกณฑ์ทางภาษา ตระหนักถึงความถูกต้องในการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล มีทักษะการคิดและการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนรู้จักแสวงหาสิ่งจำเป็นในชีวิตอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาและวรรณคดี เมื่อเป็นเช่นนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูภาษาไทยควรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในตัวผู้เรียน นอกเหนือจากความรู้ด้านวิชาการ และเทคนิควิธีในการสอน ทั้งนี้เพราะความรู้เกี่ยวกับเด็กประถมศึกษาจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้ครูภาษาไทยสามารถจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553, หน้า 56)

ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยในสถานศึกษา จึงเป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักแก่ครูทุกคนให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย โดยเป็นแบบอย่างที่ดีและร่วมกันส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน มีการจัดเวลาเรียนที่เหมาะสมในการสอนภาษาไทยแต่ละช่วงชั้น จัดเวลาในการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล มีการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลาย และวัดผลประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาทุกด้าน ไม่ใช่เน้นการทำแบบทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว ต้องมีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ร่วมกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเขียน และการเรียนสาระการเรียนรู้อื่นอย่างเหมาะสม สร้างความรับผิดชอบร่วมกันของครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนผลิตสื่อการเรียนการสอนได้ด้วยตัวเอง มีการนิเทศติดตามและพัฒนาอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 23)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสำคัญต่อการวิจัย เนื่องจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานวัดความสามารถทางการเรียนรู้ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยวัดความสามารถพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ภาษา (Literacy) คำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล (Reasoning abilities) ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และยังสะท้อนไปสู่การยกระดับการประเมินผลระดับชาติ (O-Net) และนานาชาติ

(PISA) ผลการประเมินที่ได้รับจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะสะท้อนคุณภาพการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักการศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลผลการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาในภาพรวม และนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์ แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตนเอง มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับที่สูงขึ้น และการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2561, สื่อบนออนไลน์)

สำนักงานเขตสวนหลวง โดยฝ่ายการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยมีภารกิจหลัก ด้านการบริหารงานวิชาการ และการแจ้งเด็ก เข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และมีภารกิจสนับสนุนคือ การบริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป รวมทั้งการดูแลศูนย์วิชาการเขต สำนักงานเขตสวนหลวงยังมีปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาไทย จากปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านครอบครัวของผู้เรียน ซึ่งมีการย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครอง และนักเรียนที่เป็นคนไทย และต่างต่าง อีกทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการบริหารจัดการการศึกษา จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยยังไม่ดีเท่าที่ควร มีนักเรียนบางส่วนยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อันจะส่งผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ เนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ดังนั้นการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยของนักเรียนทุกคน (สำนักงานเขตสวนหลวง, 2562, สื่อบนออนไลน์)

จากการศึกษางานวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ด้านประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 3) ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการทำการบ้านของนักเรียน (ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล, 2555) และ รุจิราพรรณ คงช่วย (2557) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคใต้ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้าน

ตัวผู้เรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้สอน ความสัมพันธ์กับครอบครัว และความสัมพันธ์กับเพื่อน 3) ปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ หลักสูตร และอาคารสถานที่

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร และใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 537 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยการกำหนด

จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie R.V., and Morgan D.W. (1970, pp. 608–610 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 199) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านโรงเรียน

- 1.1 คุณภาพการสอนของครู
- 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
- 1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียน

2. ปัจจัยด้านครอบครัว

- 2.1 การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง
- 2.2 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

3. ปัจจัยด้านผู้เรียน

- 3.1 เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
- 3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ผลคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561

3. **ปัจจัย** หมายถึง ตัวแปร หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน

3.1. **ปัจจัยด้านโรงเรียน** หมายถึง ภูมิหลังของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

3.1.1 **คุณภาพการสอนของครู** หมายถึง ความสามารถในการเตรียมการสอน ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ การเสริมสร้างนักเรียนให้มี

คุณภาพ และประสิทธิภาพ สามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเสริมแรงโดยการให้คำชมเชย การให้ของรางวัล สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน เช่น ครูมีความกระตือรือร้นในการสอน ครูยิ้มแย้มแจ่มใสในเวลการสอน มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถวางแผนการใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน

3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยครูให้ความสนใจต่อนักเรียน ให้ความรักความเอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเอง ให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะแก่นักเรียน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้ นักเรียนให้ความเคารพเชื่อฟังครู ตั้งใจและสนใจที่จะทำตามที่คุณครูบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยเรื่องส่วนตัว และเรื่องการเรียนรู้

3.1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องเรียนที่ถูกละเลยลักษณะ มีแสงสว่างพอเพียง สะอาด สงบ อากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพเหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ มีห้องสมุดที่มีความสะอาดเรียบร้อยมีหนังสือหลากหลายประเภท

3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน

3.2.1 การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง หมายถึง การสนับสนุนด้านการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำหรือการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ความรัก เอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือ เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน ให้ความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำได้ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา ให้เวลาในการทำที่บ้านอย่างเพียงพอ ไม่ให้นักเรียนรับผิดชอบงานบ้านมากเกินไป จัดเวลา สถานที่ อุปกรณ์การเรียนรู้ และช่วยตรวจดูการบ้านของนักเรียนให้เสร็จเรียบร้อย มีรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจ และต้องมีการลงโทษเมื่อนักเรียนทำผิดอย่างมีเหตุผล

3.2.2 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หมายถึง สภาพที่พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครอง มีความรักใคร่ปรองดองกัน ร่วมปรึกษาหารือกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ ให้ความสนใจและ

เข้าใจความรู้สึกของบุคคลในครอบครัว การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในครอบครัว สร้างความอบอุ่นภายในบ้าน

3.3 ปัจจัยด้านผู้เรียน หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นความแตกต่างของผู้เรียน

3.3.1 เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ เป็นสภาพการณ์ทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำ เป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่มีต่อวิชาที่เรียน เป็นสภาพทางจิตใจ ทางความคิดและการกระทำ ความพึงพอใจ การยอมรับในวิชาที่เรียน

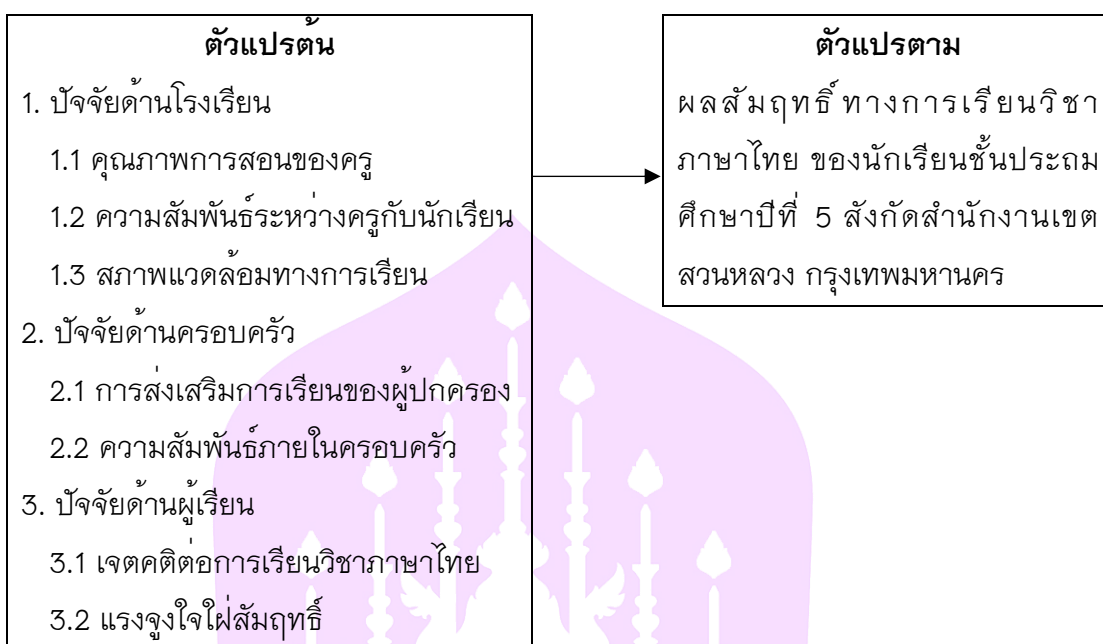
3.3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จในการเรียน โดยสามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่มีความทะเยอทะยาน อดทน ใฝ่ดี ซึ่งมีการวางแผนไปสู่ความสำเร็จมีการปฏิบัติตามแผนด้วยความเพียร อดทน ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จนบรรลุสำเร็จผลเป็นอย่างดี และพอใจกับผลที่ได้เมื่อได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 3.1 ปัจจัยด้านโรงเรียน
  - 3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว
  - 3.3 ปัจจัยด้านผู้เรียน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการบ่งชี้ระดับความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงใด โดยมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, หน้า 124-125) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณ หรือคุณภาพของความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมหรือลักษณะจิตใจ ถ้าการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมาย อันเป็นผลมาจากระบบการดำเนินการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อการเรียนรู้นั้น สิ่งที่มีคุณค่าจึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ซึ่งอาจเป็น ความรู้ หรือทักษะบางอย่าง (ส่วนใหญ่จะเน้นทักษะทางสมอง หรือความคิด) อันบ่งบอกถึง สถานภาพของการเรียนรู้ที่ผ่านมา หรือสภาพการเรียนรู้ที่บุคคลนั้นได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพรรณ แก้วฝ่าย (2556, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การพัฒนาทักษะทางการเรียน จะประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองในด้านต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้หรือ คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้ หรือทั้งสองอย่าง เป็นความสำเร็จที่ได้รับจากความรู้

ความสามารถ นอกจากนี้ นคร เหมนาค (2555, หน้า 16) ก็ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปในทิศทางเดียวกันไว้ว่า คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับ ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง หลังจากเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้วผู้เรียนมีความสามารถในวิชาที่เรียนมากขึ้นเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสังเกต หรือการตรวจผลงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และนำไปพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2548, หน้า 125) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้และความสามารถของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง สามารถตรวจวัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสังเกต หรือการตรวจผลงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยจะเป็นผลงานหรือในรูปแบบเกรด

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในทางการศึกษา การทดสอบเป็นกระบวนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สำคัญซึ่งการทดสอบมีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของผู้สอน (Bloom, 1976, p. 139 อ้างอิงใน พิเชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 3) ให้ความเห็นว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเรื่องของศิลปะมากกว่าวิทยาศาสตร์ การทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การทดสอบก่อนหรือทดสอบเพื่อจัดตำแหน่ง เป็นการทดสอบก่อนที่จะดำเนินการสอนเพื่อสำรวจความพร้อม หรือเพื่อวัดความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน
2. การทดสอบย่อย เป็นการทดสอบระหว่างที่ดำเนินการสอน โดยทดสอบตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น เพื่อสำรวจความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในหน่วยการเรียนต่อไปหรือไม่
3. การทดสอบรวม หรือการทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียน เป็นการทดสอบหลังการสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อประเมินผลการเรียนหรือสรุปผลการเรียน

องค์ประกอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในกระบวนการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังที่มิถุนิวิชาการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

Bloom (1976, pp. 167–176 อ้างอิงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 10–16) กล่าวว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนประกอบด้วย ตัวแปร 3 ตัวแปร คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด (Cognitive entry behaviors) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีมาก่อน

2. คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective entry characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนในสิ่งใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชา สถาบัน และการยอมรับความสามารถของตน เป็นต้น

3. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติ และแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

Carroll (1963, pp. 723–733 อ้างอิงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, หน้า 187–223) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีต่อระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยการนำเอาครู นักเรียน และหลักสูตรมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเชื่อว่าเวลาและคุณภาพของการสอนมีอิทธิพลโดยตรงต่อปริมาณความรู้ที่นักเรียนจะได้รับ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ องค์ประกอบที่เกิดจากตัวของนักเรียนเอง อันเป็นองค์ประกอบภายในตัวบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมของนักเรียน คุณลักษณะของนักเรียนที่เกิดจากสภาพร่างกาย จิตใจ และปัญญาของบุคคล องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ ครูผู้สอน สภาพแวดล้อม แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย

หลักจิตวิทยาในการสอนภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา บางประการเพื่อนำไปใช้ในการสร้างบรรยากาศ และจัดสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของหลักจิตวิทยาในการสอนภาษาไทย ดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2548, หน้า 10–13) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference)

ครูผู้สอนภาษาไทยจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่า นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดทางภาษาแตกต่างกัน พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว เด็กผู้หญิงมีความถนัดความสามารถและทักษะทางภาษาสูงกว่าเด็กผู้ชายในวัยเดียวกัน เช่น เด็กผู้หญิงจะใช้ถ้อยคำภาษาที่สละสลวยและใช้คำ ประโยคได้เหมาะสมกว่าเด็กผู้ชาย ส่วนเด็กผู้ชายจะคิดได้ลึกซึ้งกว่า ไม่ค่อยชอบพูดและแม้แต่เพศเดียวกันก็ยังมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพทางร่างกายความสามารถทางสติปัญญา พันธุกรรม สิ่งแวดล้อมทั้งในบ้านและชุมชน ฐานะทางครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ และการปลูกฝังทักษะทางภาษาจากบิดามารดา การสอนภาษาไทยที่เด็กได้รับจากโรงเรียน และลักษณะนิสัยของเด็ก

ดังนั้น ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้เสมอ แล้วคิดว่าวิธีการที่จะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกตามความถนัดความสามารถ เช่น ครูอาจทดสอบความสามารถทางภาษาเสียก่อนเมื่อทราบว่าเด็กคนใดมีความสามารถสูง ก็จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้เด็กมีทักษะและพัฒนาอื่น ๆ ขึ้นส่วนเด็กที่มีความสามารถต่ำก็จัดกิจกรรมการเรียนการสอนช่วย เช่น จัดการสอนซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ

2. ความพร้อม (Readiness)

ความพร้อม หมายถึง สภาพระดับความเจริญเติบโต ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน รวมถึงความสนใจและความรู้พื้นฐาน ซึ่งสูงพอที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งที่จะเรียนได้อย่างสะดวกหรืออาจกล่าวได้ว่า ความพร้อม คือ วุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่มีมากพอที่จะทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งที่จะเรียนได้นั้นเอง การสังเกตความพร้อมเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูภาษาไทยต้องถือเป็นหน้าที่ เพราะเมื่อเด็กเกิดความพร้อมที่จะเรียนแล้วได้เรียนสมปรารถนาก็จะเกิดความพอใจ ดังนั้นครูควรปฏิบัติ ดังนี้

- 2.1 ควรสำรวจความพร้อมของเด็กก่อนเริ่มสอนทุกครั้ง
- 2.2 ควรมีการทดสอบความรู้เดิมก่อนเริ่มสอนบทใหม่
- 2.3 ควรใช้สื่อการสอนและวิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยและบทเรียน
- 2.4 จัดบรรยากาศของห้องให้เหมาะกับบทเรียน
- 2.5 กระบวนการเรียนรู้

3. การเรียนรู้ (Learning)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลเนื่องมาจากประสบการณ์ ครูภาษาไทยควรจัดสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจอย่าง

แท้จริง เพื่อความรู้จะได้คงทนถาวรไม่ลืมง่ายและครูภาษาไทยจะต้องเข้าใจธรรมชาติของการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 การเรียนรู้เป็นกระบวนการเมื่อมีสิ่งเร้าให้นักเรียนรับรู้

3.2 การเรียนรู้เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพฤติกรรม เมื่อได้รับประสบการณ์

3.3 การเรียนรู้ไม่มีวุฒิภาวะ

3.4 การเรียนรู้จะเกิดได้ง่ายถ้าสิ่งที่เรียนนั้น ๆ เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อนักเรียน

4. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing)

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การที่จะทำให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วว่องไวในทางทักษะก็ต้องลงมือปฏิบัติและฝึกฝนบ่อย ๆ ถ้าเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีครูเป็นผู้บรรยายโดยตลอด ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติแล้วนักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการเรียนน้อยที่สุด ดังนั้น ครูภาษาไทยไม่ควรผูกขาดในการบรรยายความรู้ ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝน ปฏิบัติศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มากที่สุด ครูควรเป็นผู้ชี้แนะแนวทางโดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแน่นแฟ้น

5. การเรียนรู้โดยมีเป้าหมาย (Purposeful learning)

ในการสอนของครูทุกครั้ง ควรตั้งเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่แน่นอนก่อนว่าสอนเรื่องนั้น ๆ เพื่ออะไร และเวลาสอนก็ดำเนินการสอนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

6. กฎแห่งแรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจ หมายถึง แรงดันที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงว่าผลลัพธ์ที่เกิดจากเนื้อหาตลอดจนวิธีสอนเกี่ยวข้องกับความต้องการและประสบการณ์ที่มีมาก่อนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด เทคนิคและการสอนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากแรงจูงใจภายในและภายนอก เพื่อเร้าให้นักเรียนสนใจเรียน แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.1 แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivation) เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกที่ครูเป็นผู้จัดขึ้น เช่น การสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่น่าสนใจ การสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน อันเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนครูภาษาไทยอาจสร้างแรงจูงใจภายนอกได้ในการจัดการเรียนการสอน

6.2 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเอง เช่น เกิดความสนใจ ความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น ความใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้นหรือเกิดแรงบันดาลใจอยากที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและสนุกกับการเรียนภาษาไทย

7. การเสริมกำลังใจ (Reinforcement)

ในการเรียนการสอนภาษาไทย นักเรียนย่อมต้องการการเสริมกำลังใจในขณะที่การเรียนการสอนกำลังดำเนินไปนั้นครูควรเสริมกำลังใจเป็นระยะ ๆ นักเรียนย่อมต้องการทราบว่าพฤติกรรมหรือทักษะที่ตนแสดงออกมานั้นถูกต้องหรือเหมาะสมเพียงใด และเมื่อเขาทราบว่าถูกต้องก็จะเกิดความภาคภูมิใจและพยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น โดยหวังว่าจะได้รับการชมเชยอีก และในกรณีที่นักเรียนทำผิดพลาดก็ไม่ควรแสดงกิริยาอาการหรือใช้คำพูดที่กระทบกระเทือนใจ อาจใช้คำพูดทำนองว่ายังไม่ถูกต้องทีเดียว นักเรียนลองทำใหม่หรือหาคำตอบใหม่ซิ คือถึงแม้ว่าเด็กจะตอบไม่ตรงจุดก็เสริมกำลังใจและหาทางให้นักเรียนลองทำใหม่ การเสริมกำลังใจจะเป็นหนทางช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และยังส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นอีกด้วย วิธีเสริมกำลังใจมีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้มีดังนี้

7.1 การเสริมกำลังใจด้วยวาจา เป็นการเสริมกำลังใจที่ใช้ได้งายที่สุดและดีที่สุด คือ ครูใช้คำว่า ดี ดีมาก เขาทำดีน่าสนใจ เป็นความคิดที่ดี ในกรณีที่นักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ตรงจุด ครูไม่ควรใช้ถ้อยคำที่ทำให้เด็กเกิดความสะเทือนใจ

7.2 การเสริมกำลังใจด้วยท่าทาง เช่น การพยักหน้า ยิ้ม ผงกศีรษะ ใช้สายตาแสดงความพอใจ บางครั้งใช้พร้อมกันกับการเสริมแรงกำลังใจด้วยวาจา

7.3 การเสริมกำลังใจด้วยการให้ได้รับรางวัล เช่น ให้สิ่งของ ให้บัตรเกียรติคุณ ให้ดาว แต่ข้อควรระวัง คือ อย่าให้นักเรียนหวังผลทางด้านวัตถุมากเกินไป การเสริมกำลังใจด้วยการให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเล่นเกมต่าง ๆ ให้เกิดความรู้สึกว่าเขามีความสำคัญหรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

หลักการสอนภาษาไทย

จุดมุ่งหมายสำคัญในการสอนภาษาไทย คือ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะทางภาษา ประกอบด้วย ทักษะทางการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารและแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตของตนเองและสังคมประเทศชาติ (วรรณิ โสภประยูร, 2553, หน้า 193-195) ดังนั้น การสอนภาษาไทยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ควรมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. ในการสอนภาษาไทยควรนำจุดประสงค์ทั่วไปสอดคล้องกับทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน
2. การสอนภาษาไทยควรคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน ซึ่งความพร้อมในการเรียนมี 3 ลักษณะด้วยกัน ดังนี้

2.1 ความพร้อมในการเรียน จัดว่าเป็นความพร้อมก่อนการเริ่มเรียน

2.2 ความพร้อมก่อนเริ่มวิชา จัดว่าเป็นความพร้อมก่อนที่เริ่มต้นเรียนวิชาภาษาไทยโดยเฉพาะ

2.3 ความพร้อมก่อนเริ่มบทเรียนใหม่ ครูควรนำความรู้พื้นฐานมาเตรียมให้นักเรียนเสียก่อนเมื่อนักเรียนมีความพร้อมในเรื่องพื้นฐานและพร้อมที่จะเรียนแล้ว การดำเนินกิจกรรมการเรียนก็จะบรรลุผลตามที่มุ่งหมายไว้

3. ทักษะทางภาษา หมายถึง ทักษะทางศิลปะภาษานั้นเอง ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน แต่ละทักษะก็จะมีพัฒนาการที่เชื่อมโยงกัน และมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยิ่ง ดังนั้น การสอนภาษาไทยจึงมุ่งเน้นทักษะทางภาษามากกว่าเนื้อหาสาระ กล่าวคือ การสอนภาษาไทยมุ่งที่จะพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยเป็นประการสำคัญ

4. การสอนภาษาไทย ควรสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สัมพันธ์กันอย่างที่เรียกว่า การสอนภาษาไทยในเชิงทักษะสัมพันธ์โดยอาศัยหลักการบูรณาการ (Integration) เป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยง

5. การสอนภาษาไทยควรสอนให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ดังนั้นจึงไม่มีเนื้อหาเป็นของตัวเองโดยเฉพาะ และจำเป็นต้องนำเนื้อหาจากกลุ่มวิชาอื่นมาเป็นสถานการณ์ เพื่อให้เกิดทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

6. การสอนภาษาไทยควรให้นักเรียนเป็นผู้แสดงเองมีส่วนร่วมในบทเรียนมาก ๆ

7. การสอนภาษาไทยต้องเน้นนักเรียนให้รู้จักคิด คิดอย่างสร้างสรรค์และคิดอย่างสมเหตุสมผล

8. การสอนภาษาไทยควรสอดแทรกคุณธรรมและให้รู้จักการทำงานร่วมกัน ดังนั้นครูจึงควรนำเนื้อหาที่เกี่ยวกับคุณธรรมมาเป็นสถานการณ์แล้วฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. การสอนภาษาไทยควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีผสมผสานตามรูปแบบที่เหมาะสม เช่น บทบาทสมมุติ เกม สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

10. ในการสอนภาษาไทยครูจะต้องรักและศรัทธาต่อภาษาไทย

11. ในการนำเนื้อหาหรือทักษะจากคำอธิบายในหลักสูตรมาใช้เป็นสาระสำคัญในบทเรียนสำหรับสอนภาษาไทยให้กับนักเรียนนั้น เพื่อความเหมาะสมและเป็นประโยชน์อย่าง

แท้จริงครูควรใช้หลักในการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม เช่น ควรจัดสอนเรื่องที่ยากไปสู่เรื่องที่ยาก ควรจัดสอนเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัว ฯ

12. ภาษาไทยเป็นวิชาประเภททักษะและมีกระบวนการเรียนแตกต่างจากวิชาอื่นมาก ในการวัดผลจำเป็นต้องวัดทั้งสี่ทักษะให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ โดยครูควรใช้วิธีวัดผลหลาย ๆ วิธีตามความเหมาะสม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ได้ครบตามหลักสูตร ในการวัดผล ครูจำเป็นต้องทำเป็นประจำและสม่ำเสมอทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน วัดผลปลายภาค และปลายปี เพื่อนำผลจากการประเมิน มาซ่อมเสริมหรือปรับปรุงการเรียนการสอน หรือตัดล้นผลการเรียนแล้วแต่กรณี สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ครูควรให้นักเรียนทราบผลการประเมินด้วยทุกครั้ง เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น การสอนภาษาไทยจะบรรลุตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวางแผนล่วงหน้าทั้งโครงการสอนระยะ ยาว และแผนการสอน แล้วปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่นั้นอย่างเหมาะสม ถ้าครู ภาษาไทยวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างละเอียดรอบคอบ และมีระบบแล้วย่อม ส่งผลให้การสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากแนวคิดทฤษฎีของการเรียนรู้ของ Bloom (1976 อ้างอิงใน พรพรรณ แก้วฝ่าย, 2556, หน้า 24) ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความรู้ (Cognitive entry behavior) การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนเรื่องนั้นและมีมาก่อนเรียน ได้แก่ ความถนัด และพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน 2) คุณลักษณะด้านจิตพิสัย (Affective entry behavior) หมายถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความกระตือรือร้นที่มีต่อเนื้อหาการเรียน รวมถึง เจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาต่อโรงเรียน ระบบการเรียนและมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และ 3) คุณภาพการสอน (Quality of instruction) ประกอบด้วย การชี้แนะ หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมาย ของการเรียนการสอนและงานที่จะต้องให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน

Harvighurs and Neugraten (1969 อ้างอิงใน พรพรรณ แก้วฝ่าย, 2556, หน้า 26) ที่ว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ชีวิตและการอบรมของครอบครัว คุณภาพของ การศึกษาในโรงเรียน และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองหรือระดับความมุ่งหวังในอนาคต

จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแต่ละแนวคิดทฤษฎีมีความแตกต่างกันไป ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอยู่

หลายประการ จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ 1) ปัจจัยครอบครัว ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 2) ปัจจัยตัวนักเรียน ประกอบด้วย ด้านเจตคติต่อการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 3) ปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วย คุณภาพการสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ปัจจัยด้านโรงเรียน

1. ด้านคุณภาพการสอนของครู

ความหมายของครู

พุทธทาสภิกขุ (2527, หน้า 92) กล่าวว่า คำว่า "ครู" เป็นคำที่สูงมาก เป็นผู้เปิดประตูทางวิญญาณ แล้วก็นำให้เกิดทางวิญญาณไปสู่คุณธรรมเบื้องสูง เป็นเรื่องทางจิตใจ โดยเฉพาะ มิได้หมายถึงเรื่องวัตถุ นอกจากนี้ รังสรรค์ แสงสุข (2550, หน้า 38) ได้ให้ความเห็นว่า "ครู" คือ ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัดทุกที่ทุกเมื่อ ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้ และรู้จัก ขวนขวายหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดี มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบัง ความรู้ ควรมีจิตและวิญญาณของความเป็นครู ครู คือ ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้องวิเคราะห์ วิจัย วิจาร์ณ และมาบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันครู คือ ผู้ที่มีเมตตา จะต้องสอนเต็มที่โดยไม่มีเงื่อนไขหรือปิดบังไม่ให้ความรู้เต็มที่ ครูต้องไม่ลำเอียง ไม่เบียดเบียนศิษย์ สอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2550, หน้า 29) ได้กล่าวถึงครูมีความหมายลึกซึ้งกว้างขวางมากแต่ถ้าดูจากรากศัพท์ ภาษาบาลีว่า "ครู" หรือภาษาสันสกฤตว่า "ครู" นั้นมีความหมายว่า "ผู้สั่งสอนศิษย์ หรือ ผู้ควรได้รับการเคารพ" ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "ครู" ไว้หลายประการ เช่น "ครู" คือผู้ทำหน้าที่สอนและให้ความรู้แก่ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์เกิดความรู้ ความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้น ๆ

การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นผู้ให้ความรู้ และดูแลเอาใจใส่นักเรียน ซึ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2548, หน้า 5-6) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการว่า มีการกำหนดเป้าหมายหลักในการปฏิรูปการศึกษา คือ การเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกระตบการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านครู ดังนี้

มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน ได้แก่

1. มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1.1 ครูมีลักษณะที่เหมาะสม
- 1.2 ครูจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 1.3 ครูสอนตรงตามวิชาเอก วิชาโท หรือความถนัด
- 1.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่คุรุสภากำหนด
- 1.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์

2. มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้คือ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

- 2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 2.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ระบบการเรียนการสอนของครูจะได้ผลดีเพียงใดนั้นนอกจากความรู้ของครูแล้ว การดำเนินการสอนในชั้นเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของครู ที่จะพยายามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจที่จะเรียน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562, สืบออนไลน์) ได้ให้ความหมายของครูว่า ครู คือ ผู้ที่มีความสามารถให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียน สำหรับนักเรียน หรือ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐ และเอกชน มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึง การปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน และนอกจากการสอนแล้ว ครูยังเป็นผู้ยกระดับวิญญานมนุษย์ ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี สอนในคุณงามความดีเพื่อเป็นแม่แบบ ให้เด็กได้ปฏิบัติตามทั้งต่อหน้าและลับหลัง

Bloom (1976, pp. 167–176 อ้างอิงใน พิเชิต ฤทธิจักรูญ, 2555, หน้า 10–16) ได้สรุปว่า คุณภาพการสอนมีความสำคัญในการตัดสินใจและอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คุณภาพการสอนสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางด้านพุทธิพิสัยได้อย่างน้อยร้อยละ 25

สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์ (2556, หน้า 180) เห็นว่าในการเข้าสู่คุณภาพการศึกษา คุณลักษณะของครูผู้สอนที่ต้องการให้มี ต้องประกอบด้วย

1. รักการสอน เข้าใจผู้เรียน มีจิตสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบ
2. มีความคิดสร้างสรรค์ นักแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีทัศนคติเชิงบวก
4. รู้วิธีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
5. มีความรู้เรื่องสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ โครงสร้างทางสมอง การทำงานของจิตวิทยาการเรียนรู้
6. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ เช่น การกระตุ้นความสนใจ การอธิบายด้วยเหตุผลการรับรู้ ความรู้สึกของผู้เรียน การทำงานเป็นทีม การฝึกสมาธิ เป็นต้น
7. สามารถใช้ยุทธศาสตร์จัดการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
8. มีทักษะการประเมินผลการเรียน การซ่อมเสริม การวิจัยในชั้นเรียน

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2557, สื่อออนไลน์) ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า ครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องกลับมาดูการศึกษาโดยรวมของเราได้ปฏิรูปการศึกษาที่เน้นทักษะ เพื่อนำไปสู่การมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพแล้วหรือยัง เพราะขณะที่โลกตอนนี้มีการพัฒนาด้วยโอเดียความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ ๆ แต่เรายังคงเลือกที่จะเป็นผู้รับมากกว่าที่จะเป็นนักสร้างสรรค์เสียเอง ทำให้ประเทศไทยเราดกอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ฉะนั้นมันถึงเวลาแล้วที่จะต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของเด็กไทยเสียใหม่ ให้รู้จักการสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผน รู้จักแยกแยะ รู้จักประยุกต์ วิจัยค้นคว้า สร้างผลงาน วางแผนและประเมินผลเป็น ซึ่งตัวแปรที่สำคัญในเรื่องนี้ก็คือครู ซึ่งคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ ของครูใน ศตวรรษที่ 21 ที่ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ ได้ให้มุมมองไว้ มีดังนี้

1. สร้างและบูรณาการความรู้ได้ ครูจะต้องสามารถบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ที่มีการใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ
2. มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ครูจะต้องสอนให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิด โดยสามารถคิดวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์

3. มีวิสัยทัศน์และตักผลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน ครูจะต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์ เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กตักผลึกทางความคิดได้ด้วยตัวเอง และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

4. ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่ ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ ครูจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการศึกษาได้หลากหลาย และสามารถชี้ให้เด็กเห็นถึงข้อดีข้อเสีย และการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

5. มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ ครูจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กตามวัยและให้เด็กพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของเด็กและเน้นให้เด็กเปลี่ยนจากเป็นผู้รับ กลายเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่

6. ต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม ครูจะต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รักษาคุณธรรมจริยธรรมและเป็นบุคคลหนึ่งในสังคมที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมนั้น ๆ มีแนวทางในการปฏิบัติตนเองและสังคมที่เหมาะสม

7. มีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพพร้อมกับผู้บริหารมากขึ้น ครูจะต้องมีบทบาทต่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินผลการเรียนรู้และวิชาชีพในโรงเรียนร่วมกับบุคลากร ผู้บริหารและชุมชน

จำนง พรายแยมแห (2548, หน้า 50) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับการสอน ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจเป็นอย่างดี ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านจิตวิทยา หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะต้องเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จะบังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความต้องการของผู้สอน ครูที่ดีและมีความชำนาญจะต้องพยายามปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับตัวเด็กอยู่เสมอ และการที่จะทำได้ดั่งนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้และเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาพอสมควร

2. องค์ประกอบทางกายภาพ หมายถึง ครูจะต้องมีความเข้าใจถึงอุปสรรคของการเรียนการสอนที่ขึ้นอยู่กับความบกพร่องทางกาย เช่น ความบกพร่องทางหู ตา แขน ขา สมอง รวมทั้งโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ที่เกิดเป็นประจำตัวเด็ก ครูผู้สอนจะต้องให้ความสนใจเพื่อหาทางแก้ไขด้วยการใช้วิธีการสอนแบบพิเศษนอกเหนือจากที่เคยทำ

3. องค์ประกอบทางวิธีการสอน หมายถึง เทคนิคหรือกลวิธีการสอน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญมากที่ครูจะต้องใส่ใจ ค้นคว้าหาวิธีแปลก ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการสอนแต่ละครั้งอยู่เสมอ

องค์ประกอบการสอนที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง องค์ประกอบแรกได้แก่ การรู้จักผู้เรียนเพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างเหมาะสม ผู้สอนควรทำความรู้จักกับผู้เรียนเกี่ยวกับความต้องการ ความสามารถทางสติปัญญา ความสนใจ ความพร้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นต้น องค์ประกอบที่สองคือ การวางแผนการสอนที่ดี ครูควรศึกษาเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร วิจัยนัยภูมิหลังของผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน องค์ประกอบที่สี่ คือ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน และมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียน ว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด ซึ่งการเรียนของนักเรียนจะบรรลุผลได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอนของครู

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ความสัมพันธ์ที่ดียังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเรียนของเด็ก เป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จและความล้มเหลวทางการศึกษาของเด็ก และความสัมพันธ์ที่ดี จะทำให้เด็กรู้สึกที่โรงเรียนเป็นที่ที่มีความอบอุ่นและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพัฒนาการที่ดีด้านอารมณ์ สังคม และ การเรียน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จด้านการศึกษาทั้งสิ้น

เจษฎา บุญมาโฮม (2555, หน้า 105-106) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ดังนี้

1. มีความเปิดเผยต่อกันและกัน ไม่ปิดบังความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองต่ออีกฝ่ายหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยตนเองต้องใช้ระยะเวลาเรียนรู้ซึ่งกันและกันจนเกิดความสนิทสนมไว้วางใจกัน บุคคลจึงจะเปิดเผยตนเอง ดังนั้นเป็นไปได้เลยที่ผู้เรียนจะเปิดเผยเรื่องของตนเองกับครู โดยไม่มีความสนิทสนม หรือมั่นใจว่าครูเป็นพวกเดียวกับเขา

2. มีความใส่ใจต่อกัน ครูและผู้เรียนต้องมีทักษะพฤติกรรมการใส่ใจต่อผู้อื่น เพราะการใส่ใจผู้อื่นเชิงสร้างสรรค์ ทำให้เป็นจุดเริ่มของการทักทาย รู้จักมักคุ้นและสานต่อสัมพันธภาพ

3. มีระยะเวลาในการคบหาปฏิสัมพันธ์กัน การที่บุคคลจะสนิทกันได้ต้องมีช่วงเวลาให้ได้มีปฏิสัมพันธ์ ได้ทำงานหรือกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้น การที่สถานศึกษาจัดคาบกิจกรรมโฮมรูมให้ นั่น ครูและผู้เรียนต้องเห็นคุณค่ากิจกรรมโฮมรูม ใช้กิจกรรมโฮมรูมให้เกิดประโยชน์ในการรู้จักครูและผู้เรียน

4. มีความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อจะปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

ชยามา วานะชยานนท์ (2558, หน้า 16-17) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่ดี สามารถสังเกตได้ว่า

1. มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส
2. ครูผู้สอนมีความไวต่อปฏิกริยาของเด็กและให้การตอบสนอง ได้อย่างเหมาะสม ครูสามารถสังเกตระหว่างการสอนว่าเด็กแต่ละคนเป็นอย่างไร เช่น มีคนไม่เข้าใจ ตามไม่ทัน กังวล หรือดูเศร้า และนอกจากการสังเกตแล้ว ครูยังเข้าใจและสามารถตอบสนองต่อเด็กได้อย่างเหมาะสมด้วย

3. ครูใส่ใจในความคิดเห็นของเด็กแต่ละคน ครูต้องถามถึงความคิดเห็นหรือมุมมองของเด็กในระหว่างคาบเรียนด้วย

สิ่งสำคัญในการทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีคือ

1. การใช้เวลาที่ดีร่วมกัน เช่น การกินข้าวกลางวันร่วมกันในบรรยากาศที่เป็นกันเอง การทำกิจกรรมนอกห้องเรียนร่วมกัน ครูมีการจัดช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาแก่เด็กเมื่อเด็กต้องการ

2. สื่อสารความจริงใจอันดีไปให้เด็กผ่านการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ เช่น ครูสามารถแสดงออกถึงความเอาใจใส่ด้วยการสังเกต สอบถามทุกข์สุขของเด็กเป็นระยะ แสดงการยอมรับในตัวเด็กด้วยการฟังความคิดเห็นของเด็กอย่างตั้งใจ หรือแม้แต่การแสดงออกให้เห็นว่าครูเป็นที่พึ่งให้แก่เขาได้ โดยการรับฟังปัญหาและช่วยกันคิดวิธีแก้ไขร่วมกัน

3. มีวิธีการตอบสนองต่อเด็กที่เหมาะสม เน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ครูต้องมีความไวต่ออารมณ์ของเด็ก รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคน มีวิธีการสนองต่อเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม เช่น ให้ความอบอุ่นกับเด็กที่ขี้กังวล วางระเบียบที่ชัดเจนให้เด็กที่สมาธิสั้น แต่อย่าลืมหักทุกอย่างเกินไปในทางบวก ด้วยการให้คำชม ให้รางวัลกับพฤติกรรมที่ดีของเด็กมากกว่าการลงโทษ

สุทธิณี ทองหล่อ (2552, หน้า 52) ให้ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนได้ว่า พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยครูให้ความสนใจต่อนักเรียน ให้ความรักและเอาใจใส่ ให้ความสำคัญกับตนเอง ให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะแก่นักเรียน ทั้งในด้านส่วนตัวและด้านการเรียน นักเรียนให้

ความเคารพเชื่อฟังครู ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และการให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกำลังใจและประสบความสำเร็จในการเรียน การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นโดยมีความเป็นมิตรกับนักเรียน ช่วยชี้แนะให้นักเรียนอย่างเป็นลำดับขั้น ทำให้ผู้เรียนมีความอบอุ่น รู้สึกอยากเรียน รักการเรียน ตลอดทั้งครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน และขอความร่วมมือจากนักเรียนมากกว่าที่จะสร้างเงื่อนไข สร้างกฎระเบียบ การเรียนอันจะทำให้นักเรียนรู้สึกเครียด เพราะความรับผิดชอบและวินัยในการเรียนนั้นจะต้องเกิดจากการตกลงทั้งสองฝ่าย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2558, หน้า 362)

ประติพันธ์ อุปรนัย (2558) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนว่ามีหลายประการคือ บุคลิกที่ดี บางประการของครูมีผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนในชั้นเรียน ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์ขัน การใช้บทบาทในฐานะผู้นำของครู พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ กล่าวคือ ถ้าครูมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และเป็นคนมองโลกในแง่ดี ย่อมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติต่อเรื่องดังกล่าวตรงกันข้ามกัน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนยังเกิดขึ้นได้จากการที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในชั้นเรียนจะมีความน่าสนใจ น่าสนุก นักเรียนจะเกิดความอยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้น เพราะนักเรียนมีโอกาสเคลื่อนไหว มีโอกาสแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่นักเรียนจะมองครูเป็นมิตรและเกิดความเป็นกันเอง

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2561, หน้า 15) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้เด็กกล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อครูมองนักเรียนในแง่ดี มีความคาดหวังว่านักเรียนจะทำได้ นักเรียนจะพยายามทำความคาดหวังนั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เนื่องจากถ้าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะทำให้นักเรียนกล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนมีความสบายใจในการเรียน และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

นิรดา เวชญาลักษณ์ (2561, หน้า 89) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและช่วยส่งเสริมให้ กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นและสร้างความสนใจใฝ่รู้ของ ผู้เรียน เป็นบรรยากาศที่ช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 112) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาและสถานที่ให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการสร้างบรรยากาศทั้งในและนอกชั้นเรียนเพื่อกระตุ้น หรือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยลางที่จะเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจในสิ่งที่เรียน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ ลักษณะหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนและการดำรงอยู่ รวมทั้งพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน ในโรงเรียนแห่งนี้ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทำให้นักเรียนเกิด การรับรู้ มีความประทับใจต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน

วรรณทิพา รอดแรงคำ และและพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2551, หน้า 10-14) ได้ กล่าวถึงลักษณะของห้องเรียนที่มีลักษณะ ทางกายภาพเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ควรเป็น ดังนี้

1. ห้องเรียนมีสีสันทันดูและเหมาะสม สบายตาอากาศถ่ายเทได้ดี และสร้าง พอดีเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
2. ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท
3. ห้องเรียนต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย
4. สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ สามารถ เคลื่อนย้ายได้ง่าย และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอน และการจัดกิจกรรมประเภท ต่าง ๆ ได้
5. การจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความ เหมาะสมต่อการสอนวิธีต่าง ๆ ตัวอย่าง เช่น เหมาะสมต่อวิธีการสอนโดยกระบวนการกลุ่มวิธี บรรยายและวิธีการแสดงละคร เป็นต้น

นรา สมประสงค์ และเสรี ลาซโรจน์ (2546, หน้า 68-70) การจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา

อาคารเรียนอาคารประกอบและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ในสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษาที่สามารถมองเห็นได้โดยทั่วไป เพราะจะช่วยดึงดูดความสนใจและ สร้างบรรยากาศที่ดีต่อผู้พบเห็นและผู้ใช้บริการ อีกทั้งจะช่วยปลูกฝังรสนิยมและค่านิยมของ นักเรียนนักศึกษาที่มีต่อธรรมชาติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เพื่อจะช่วยให้การบริหารสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาและคำนึง ดังนี้

1.1 สถานที่ตั้ง ควรพิจารณาถึงระบบผังเมือง การระบายน้ำสาธารณูปโภค การจราจร และระยะทางในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและนักเรียน

1.2 การวางแผนเขตทางสัญจร สถานศึกษาแต่ละแห่ง จะมีกิจกรรมหลากหลาย ประเภทและมีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา ดังนั้นในการกำหนดเขตทางสัญจรจึงต้องพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย คือ ควรมีถนนแนวทางเดินให้พอเพียง เหมาะสมปลอดภัย สะดวกต่อการใช้สอย

1.3 สุนทรียภาพและสิ่งแวดล้อม ควรเป็นแบบเฉพาะที่ตามความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง สภาพที่ดิน สภาพภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.4 การตกแต่งบริเวณให้ดูงดงามเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพิจารณาดังนี้

1.4.1 สนามหญ้าสถานศึกษาควรมีสวนหญ้าในโรงเรียน เพราะสีเขียวของหญ้า จะช่วยให้เกิดความเย็นตา ลดความร้อน ลดเสียงดัง และยังอาจใช้เป็นสนามเล่นหรือที่พักผ่อนได้ด้วย

1.4.2 สวนหย่อม จะช่วยสร้างบรรยากาศที่สดชื่นรื่นรมย์เป็นธรรมชาติได้มากถ้ามีต้นไม้ดอก สระน้ำพุหรือน้ำตกประกอบ

1.4.3 สวนดอกไม้ ควรเป็นดอกไม้ที่ราคาไม่สูงนัก และต้องบำรุงรักษาบ่อย เพราะไม้ดอกที่ราคาสูงอาจเสี่ยงต่อการถูกตัด ส่วนการบำรุงรักษาควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้กับนักเรียนด้วย เพื่อสร้างความรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

1.4.4 การปลูกต้นไม้ยืนต้น ควรเลือกปลูกให้เหมาะสมกับสภาพที่ตั้ง และสภาพดิน เช่น ปลูกเพื่อให้เกิดความร่มเงา ความร่มเย็น ช่วยบังแดด ป้องกันลม ป้องกันฝุ่น

ละออง หรือช่วยลดเสียงดัง เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็ควรคำนึงถึงอันตรายจากต้นไม้ด้วย เช่น อันตรายจากละอองเกสรหรือใบ อันตรายจากรากหรือจากการเกาะเกี่ยว อันตรายจากกิ่งที่เปราะหรือจากต้นที่โค่นล้มง่าย

1.4.5 การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย สถานศึกษา อาจทำรั้วกัน เป็นสัดส่วน ซึ่งควรเป็นรั้วโปร่งที่จะให้ความรู้สึกปลอดโปร่งแก่จิตใจ เช่น รั้วต้นเข็ม รั้วต้นโมก รั้วพุทธรัง รั้วกระถิน รั้วต้นไผ่ เป็นต้น โดยเฉพาะสถานศึกษาในชนบท ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรสร้าง รั้วทึบหรือกำแพง เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเหมือนถูกกักขัง ไม่เป็นอิสระไม่ปลอดโปร่ง สบายตาสบายใจ

1.5 การกำหนดบริเวณเป็นเขตหรือสัดส่วนเฉพาะ จะช่วยให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า การกำหนดบริเวณ ได้แก่ บริเวณ ที่เป็นอาคาร เพื่อประโยชน์ในกิจกรรมการเรียนการสอน บริเวณสนับสนุนการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วย ห้องพยาบาล ห้องสมุด ห้องแนะแนว ห้องประชุม ห้องอาหาร บริเวณกีฬา ซึ่งประกอบด้วย โรงพลศึกษา สระว่ายน้ำ สนามกีฬา บริเวณต่าง ๆ บริเวณฝึกงาน เช่น แปลงเกษตร แหล่งสาธิตทดลอง เป็นต้น

2. การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษา ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นอาคารเรียน อาคารประกอบและ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เนื่องจากแต่ละสถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ ที่ผู้บริหาร สถานศึกษาหรือคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ควรจัดทำหรือจัดให้มีขึ้น คือ

2.1 แผนภูมิบริเวณสถานศึกษาอาจเป็นผังบริเวณที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวถนนซึ่งอาคาร เลขที่อาคาร เลขที่ห้องสัมพันธ์กับเลขที่อาคารและอื่น ๆ เท่าที่จำเป็นและเหมาะสม แผนภูมิบริเวณจะช่วยให้ทราบถึงขนาดที่ดิน ทิศทาง จำนวนอาคาร ทางเชื่อมระหว่างอาคาร รวมทั้งการคมนาคมภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว

2.2 แผนภูมิอาคาร อาคารแต่ละหลังควรแสดงแผนภูมิไว้ในที่ที่สะดวกต่อการพบเห็น เช่น โถงบันได หรือบริเวณหน้าลิฟต์ สิ่งที่แสดงไว้ เช่น แผนภูมิแต่ละชั้น แผนภูมิห้อง การเดินทาง ทางเชื่อม บันได ห้องน้ำ ทางหนีไฟ ที่ตั้งเครื่องดับเพลิง เป็นต้น

2.3 การควบคุมตรวจสอบอาคาร ผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ควรต้องตรวจสอบ มาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ห้องเรียน ห้องประกอบตาม

ความเป็นจริงว่า มีการใช้ประโยชน์ได้จริงตามแผนที่กำหนดไว้ มีการจัดชั้นเรียนตามจำนวนตามเกณฑ์ที่กำหนด หรือไม่มากหรือน้อยกว่าเกณฑ์ เพราะเหตุใด นอกจากนี้ยังควรเดินตรวจอาคาร สถานที่ โดยทั่ว ๆ ไป อย่างสม่ำเสมอ เพื่อความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่

2.4 การประเมินผลอาคารสถานที่ การประเมินผลอาคารประเมินทั้งสองขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินเมื่อการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จสมบูรณ์ เพื่อดูว่าการออกแบบและการก่อสร้าง ดำเนินการเป็นไปตามข้อกำหนด และตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้แก้ไขก่อนที่จะมีการรับมอบหรือใช้อาคารต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินเมื่อได้ใช้อาคารไปแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่งในการประเมินขั้นนี้ ควรให้ผู้มีส่วนร่วมประเมินด้วย เช่น ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา คณงานภารโรง และผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและใช้อาคาร เป็นต้น

2.5 การบำรุงรักษา เนื่องจากการบำรุงรักษาจะมีระยะเวลานานเท่ากับอายุการใช้ อาคาร ดังนั้น จึงมีระบบและวิธีการที่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องตามปริมาณและลักษณะความง่ายของอาคารทั้งการดูแลรักษา ป้องกันก่อนครบอายุการใช้งานและการซ่อมบำรุง

3. การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่กระตุ้นจิตสำนึกของบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่อย่างปลอดภัย เพื่อป้องกัน อันตรายที่จะเกิดแก่บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องดูแลรับผิดชอบและบริหารจัดการอีกด้านหนึ่ง คือ ความปลอดภัย เพราะเป็นที่คาดหวังว่า ตลอดเวลาที่นักเรียนนักศึกษาอยู่ในสถานศึกษาควรมีความปลอดภัยในทุกอย่าง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรจัดระบบ และมาตรการต่าง ๆ ในด้านความปลอดภัย เช่น การให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย จัดมาตรการป้องกันอันตราย จัดวิธีป้องกันอุบัติเหตุจากรถ การป้องกันเพลิงไหม้ เป็นต้น

ลักษณะสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี (Ideal learning environment) จะต้องเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษาในจินตภาพที่น่าจะเป็น จึงจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี นอกเหนือจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานของการศึกษาแล้ว สามารถสรุปได้ดังนี้ (พระมหาอำนาจ ครอบบุญ, 2547, หน้า 26-28)

1. ด้านผู้เรียน สถานศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี ผู้เรียนต้องมีโอกาส ดังนี้

1.1 สามารถเข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่ประสบในชีวิตจริงได้

1.2 ทำงานร่วมกัน เพื่อการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.3 พัฒนาความสามารถของตนเองได้เต็มศักยภาพที่ตนมีอยู่

1.4 เรียนรู้ได้ทุกเรื่องตามที่ต้องการโดยไม่มีข้อจำกัด

1.5 สร้างค่านิยมที่ดีของการเป็นผู้ใฝ่รู้ มีวินัย จริยธรรม และคุณธรรม

2. ด้านผู้สอน สถานศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี ผู้สอนต้องสามารถทำได้ ดังนี้

2.1 เป็นผู้สามารถชี้แนะ แนะนำ การแสวงหาความรู้ และช่วยเหลือการเรียนรู้ ด้วยการมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน

2.2 ทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษนำไปสู่ความเป็นเลิศ

2.3 ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างเสรี เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับผู้เรียนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

2.4 ออกแบบหลักสูตรและการสอนให้เชื่อมโยงหรือประสานกันระหว่าง เนื้อหาวิชาในแต่ละสาขาวิชาให้ผู้เรียนมองเห็นองค์รวมของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่เป็นอยู่

2.5 มีเงินสนับสนุนการพัฒนา ครู อาจารย์ ในการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ศึกษาดูงาน ตลอดจนการเพื่อสามารถพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.6 เข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศ ตลอดจนการใช้เครื่องมือในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ E-mail คอมพิวเตอร์ ได้อย่างสะดวกตลอดเวลา

3. ห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

3.1 มีอุปกรณ์ที่สามารถนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ครบถ้วน เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับโลกภายนอกห้องเรียนได้

3.2 มีฐานข้อมูลและแหล่งอ้างอิงไว้ให้ใช้ได้ทันทีในการสืบค้นข้อมูลและการทำการวิจัย เช่น อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลระยะไกลด้วยคอมพิวเตอร์ สารานุกรม และพจนานุกรม ในสาขาวิชาต่าง ๆ

3.3 ต้องเป็นห้องเรียนที่สามารถให้โอกาสในการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เป็นรายบุคคล และมีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการเรียนในระดับกลุ่มย่อยด้วย

3.4 มีห้องที่สามารถบรรจุผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก พร้อมกับอุปกรณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนกับกลุ่มเรียนขนาดใหญ่ได้

3.5 ห้องเรียนออกแบบเพื่อไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างสบาย ทั้งการควบคุม อุณหภูมิ แสง และเสียง ตลอดจนการวางระบบที่เป็นพื้นฐานจำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

3.6 ห้องเรียนต้องสามารถให้การเรียนรู้ด้วยสื่อประสม (Multimedia) ได้

4. สถานศึกษา บรรยากาศทางการเรียนที่ดีของสถานศึกษาคควรมีลักษณะ ดังนี้

4.1 เปิดบริการให้นักศึกษา และประชาชนได้เข้ามาใช้เป็นแหล่งศึกษาและค้นคว้าได้ตลอดจนเวลาที่เปิดทำการ และเวลาที่ปิดทำการควรมีช่วงเวลาเช้า เย็น และสุดสัปดาห์ด้วย

4.2 มีกิจกรรมทางวิชาการเพื่อการเรียนการสอนตลอดปี และมีการจัดตารางเรียนแบบยืดหยุ่น

4.3 มีความสะอาด รมรื่น และมีการบำรุงรักษาอาคาร อุปกรณ์ และเครื่องใช้ให้สามารถใช้ได้ตลอดเวลา

4.4 เป็นศูนย์รวมของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สามารถให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนได้

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนที่เป็นสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนเพื่อทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ปัจจัยครอบครัว

พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เป็นกฎหมายแม่บทที่ใช้ในการจัดการศึกษา สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาในหมวด 2 มาตรา 11 กล่าวว่า “บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษา ตามความพร้อมของครอบครัว”

ปัจจัยครอบครัวเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันไป สามารถจำแนกได้ 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน หมายถึง ภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดู การให้การอบรมสั่งสอน และการให้การศึกษา หน้าที่อันสำคัญจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนก้าวไปสู่ความสำเร็จของชีวิตในภายภาคหน้า ก็คือ หน้าที่การให้การศึกษาแก่นักเรียน เมื่อผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการให้การศึกษาผู้ปกครองจึงต้องใส่ใจและจริงจังเป็นพิเศษ ส่งเสริมให้เรียนอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ มีการให้กำลังใจและแสดงความเชื่อถือในตัวนักเรียน ทั้งนี้ได้มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่สำคัญก็คือ การให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนได้โดย

1.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง

1.2 ให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน

1.3 ให้ความรักความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำ

1.4 สนับสนุนในด้านต่าง ๆ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา

1.5 ให้เวลาทำการบ้านอย่างพอเพียง ไม่ให้รับผิดชอบงานบ้านมากเกินไป จัดเวลา

สถานที่ อุปกรณ์การเรียน และช่วยตรวจการบ้านให้เสร็จเรียบร้อย

1.6 ควรมีรางวัลเพื่อเป็นการจูงใจ และต้องมีการลงโทษเมื่อทำความผิดอย่างมีเหตุผล

จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และพัชรรัตน์ ลออบักษา (2561) กล่าวถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การส่งเสริมทักษะการรู้หนังสือ และทักษะทางจำนวนเบื้องต้น การรู้ตัวเลข และตัวอักษร การนับและการเขียนชื่อตนเองของเด็ก นำเสนอมนโมทัศน์เกี่ยวกับการนับ และการรู้ตัวอักษรเบื้องต้นผ่านกิจกรรมประจำวัน เช่น การนับจำนวนของเล่นบนพื้น การซื้อค่าขณะอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การร้องเพลง และการส่งเสริมให้เด็กสนุกกับการฟังนิทาน

2. การส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิในการทำกิจกรรม การให้เด็กนั่งและมีสมาธิกับกิจกรรมในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น การสร้างบ้านจากบล็อก การสร้างถนนรถแข่ง การวาดรูป การต่อตัวต่อ โดยใช้การเสริมแรงทางบวก ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำเพื่อให้เด็กมีสมาธิ และสนุกกับสิ่งที่ทำ เช่น ผู้ปกครองอาจพูดกับเด็กว่า “ดูที่ขนาดของบ้านที่หนูสร้างสิ เราสามารถเพิ่มรั้วหรือสวนได้ไหม” ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสมาธิให้แก่เด็กได้

3. การส่งเสริมทักษะการฟัง การอ่านหนังสือ หรือฟังนิทานผ่านแผ่นซีดี หรือดีวีดี เป็นวิธีที่ดีในการช่วยพัฒนาทักษะการฟังของเด็ก ถามคำถามกับเด็กเกี่ยวกับนิทานสามารถ

ช่วยกระตุ้นความอยากรู้ อยากรเห็น ส่งเสริมทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวและการสื่อสารของเด็ก เช่น ถามคำถาม เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งทีอาจจะเกิดต่อไป หรือความรู้สึกของตัวเอง เป็นต้น

4. การปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้ปกครองสามารถสั่งให้เด็กทำตามสิ่ง เช่น ใส่ถุงเท้า เก็บจานไว้ในอ่าง จากนั้นผู้ปกครองสามารถให้คำสั่งเด็ก 2 ขั้นตอน เช่น นำจานไปใส่ไว้ในอ่าง และใส่ถุงเท้า ซึ่งเด็กมักมีปัญหาในการจำคำสั่งที่มากกว่า 2 หรือ 3 ขั้นตอนต่อเนื่องในเวลาเดียวกัน

5. การให้เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ การให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ด้วยการให้เด็กได้มีประสบการณ์ในสถานที่ใหม่ ๆ เช่น การพาไปหาหนังสือในห้องสมุด การเยี่ยมชม สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน และทำในสิ่งที่เด็กสนใจ เช่น การมองหาจำนวนขาของแมลง เป็นการทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องสนุก การมีความเชื่อในสิ่งที่เล่น เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติที่ส่งเสริมการกระตุ้นจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

6. การส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ของมือและตา การใช้กรรไกรและกาบ การวาดรูป การสร้างบล็อก การประกอบอาหาร เช่น การกวนและเท การขว้าง-จับลูกบอล สามารถช่วยฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างตาและมือให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการเรียนรู้การอ่านและการเขียนของเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544, หน้า 26-27) ที่เสนอกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้

1. การให้ความรัก โดยการเอาใจใส่ดูแล ให้ความสบาย และความปลอดภัย มีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

2. การให้ลูกได้มีเวลาส่วนตัว ที่จะทำในสิ่งที่เขาสนใจและแสดงออกอย่างหลากหลาย

3. การให้อิสระทางความคิด การพูดและการกระทำแก่เด็กอย่างเหมาะสม

4. แสดงความสนใจ หรือชื่นชมในสิ่งที่ลูกนำเสนอหรือการค้นพบสิ่งต่าง ๆ แก่ลูกตามควรแก่กรณี

5. มีการอดทนในการรับฟังความคิดเห็นและผลงาน โดยการหลีกเลี่ยงการลงโทษที่ลูกไม่เข้าใจความคิดของตน

6. เสริมสร้างให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความพึงพอใจ และให้การยกย่องหรือเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์

7. อ่านหนังสือให้ลูกฟังหรือเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์โดยให้คำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก รวมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ลูก
8. กระตุ้นและฝึกทักษะพื้นฐานให้ลูกในแง่มุมต่าง ๆ อยู่เสมอ
9. ปรับสภาพแวดล้อมที่บ้าน รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์การเรียนเพื่อให้ลูกได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด
10. ตั้งคำถามและฝึกการค้นหาคำตอบด้วยเหตุผลบ่อย ๆ
11. พาลูกไปชมนิทรรศการ กิจกรรม และสถานที่สำคัญ ๆ
12. ฝึกสร้างนิสัยที่ดีให้แก่ลูก เช่น ฝึกให้มีความรับผิดชอบ รู้จักความอดทน รู้จักความสำเร็จและความผิดพลาด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักคุณค่าแท้ และคุณค่าเทียมของสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ
13. ตรวจสอบและพัฒนาสุขภาพของลูกอย่างสม่ำเสมอ
14. สนทนาร่วมกับลูก โดยคำนึงถึงความสนใจของลูกเป็นหลัก รวมทั้งอธิบายความหมายของสิ่งต่าง ๆ ด้วยภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ
15. เป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูก
16. ให้ความร่วมมือกับครู ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกอย่างใกล้ชิด เช่น พบปะครูของลูกอย่างสม่ำเสมอ ให้ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน เป็นต้น
17. ส่งเสริมให้ลูกเป็นตัวของตัวเอง รู้จักคิดวางแผน และตัดสินใจ ด้วยตนเอง
18. จัดเตรียมห้องหรือส่วนหนึ่งของห้องไว้เป็นสัดส่วนรวมทั้งจัดหา เครื่องเล่น และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้ลูก
19. เอาใจใส่คำถามและคำตอบของลูกด้วยความอดทน จริงใจที่สุดเท่าที่จะทำได้
20. เชื่อและศรัทธาว่าลูกมีความรู้สึกที่ดี

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี จะต้องได้รับความเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียน นักเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน ให้ความรัก ความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา ให้เวลาทำการบ้านอย่างพอเพียง ไม่ให้รับผิดชอบงานบ้านมากเกินไป จัดเวลาสถานที่อุปกรณ์การเรียน และช่วยตรวจดูการบ้านให้เสร็จเรียบร้อย มีรางวัลเพื่อเป็นการจูงใจ และต้องมีการลงโทษเมื่อทำความผิดอย่างมีเหตุผล

2. ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 472) ให้นิยามคำว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความผูกพัน ความเกี่ยวข้องระหว่างสมาชิกของครอบครัว เป็นความสัมพันธ์หรือความผูกพันซึ่งประกอบด้วยความพึงพอใจและปฏิบัติต่อกันระหว่างบุคคลในครอบครัวนั้น ๆ

สาวิตรี ทยานศิลปะ (2554, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันภายในครอบครัว เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนให้คนในครอบครัวมีความรัก ความผูกพัน มีความเข้าใจกัน อภัยให้กัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกันเมื่อยามต้องเผชิญปัญหาอุปสรรค ก่อให้เกิดเป็นครอบครัวอันอบอุ่น แต่สัมพันธภาพที่อ่อนแอ จะส่งผล ให้ครอบครัวขาดความอบอุ่นและมีการหย่าร้างในอัตราที่สูงขึ้น ความจริงนี้กำลังเกิดขึ้นกับสังคมไทย จากดัชนี ครอบครัวอบอุ่นที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง อีกทั้ง มีทิศทางที่แยกลง โดยเฉพาะในด้านบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้การดูแลผู้สูงอายุ และการหาเลี้ยงครอบครัวของสมาชิกวัยแรงงาน นอกจากนี้ จากการศึกษาดัชนีชี้วัดสุขภาพครอบครัว ใน พ.ศ. 2552 พบว่า ครอบครัวไทยจำนวนมาก ละเลยการปฏิบัติสิ่งดี ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การใช้วาจาที่ไพเราะต่อกัน การกล่าวคำขอโทษหรือขอบคุณคนในครอบครัว การแสดงความรักต่อกันด้วยการโอบกอดหรือสัมผัสเป็นประจำ กิจกรรมสำหรับทุกคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่ดูเหมือนจะถูกละเลยอย่างมาก เพราะมีไม่ถึงครึ่งของครอบครัวไทยที่ใช้เวลา ที่พอจะมีกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ

ลำเจียก กำธร (2550, หน้า 88-100) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากพฤติกรรมหรือการกระทำของสมาชิกในครอบครัวที่แสดงต่อกันในลักษณะความใกล้ชิด การทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นความผูกพันรักใคร่ใกล้ชิดคุ้นเคยสนิทสนมระหว่างบิดา มารดา และบุตร รวมถึงเครือญาติและบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์ตามบทบาทต่อสมาชิกในครอบครัว ทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจกัน เป็นความผูกพันในครอบครัวที่มีต่อกัน ก่อให้เกิดอัตมโนทัศน์ และความรู้สึกที่มีคุณค่าในตัวบุคคล ทำให้เกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จัดเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่จะสนับสนุนทางสังคม ทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ ส่งผลให้เกิดการกระทำที่ดี และมีสุขภาพจิตที่ดี

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพแวดล้อมจากทางบ้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับให้คำชมเชย ให้ความสนใจและเข้าใจความรู้สึกของบุคคลในครอบครัว การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในครอบครัว สร้าง

ความอบอุ่นในบ้านและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ปัจจัยด้านผู้เรียน

ปัจจัยด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่างกันไปนั้น มีผลมาจากองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านเจตคติต่อการเรียน

ความหมายของเจตคติ

เจตคติ (Attitude) มาจากคำว่า “Aptus” ในภาษาละติน แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม ต่อมาราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติศัพท์ “Attitude” เป็นภาษาไทยว่าเจตคติ ทศนคติ ท่าที (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 9) และนักวิชาการได้ให้ความหมายของเจตคติไว้หลายทัศนะ ดังนี้

Bronfenbrenner (1977, อ้างอิงใน ทิศนา แคมมณี, 2545, หน้า 16-22) กล่าวว่าในการศึกษาสิ่งใดก็ตามโดยเฉพาะเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตจำเป็นต้องศึกษาหรือมองถึงบริบทของสิ่งนั้นเนื่องจากสิ่งต่าง ๆ ไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยวเพียงลำพัง แต่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลต่อสิ่งนั้น ซึ่งเรียกว่า “สิ่งแวดล้อมทางนิเวศวิทยา” (Ecological Environment) โดยโมเดลสิ่งแวดล้อมทางนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner อธิบายถึงบริบทด้านการสอนในระดับไมโครหรือบริบททางการสอนระดับห้องเรียนว่าเป็นบริบทที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด โดยเจตคติต่อการเรียนซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายในของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนมาก ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2549, หน้า 125) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ คือ ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับความชอบ หรือไม่ชอบต่อวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความรู้สึก ของคนต่อบางสิ่ง โดยมีองค์ประกอบในการเกิดเจตคติ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนของความรู้สึก (Affective component) 2) ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive component) 3) ส่วนของพฤติกรรม (Behavior component)

บุญเรือง ศรีทรัพย์ (2554, หน้า 26) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลอันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งที่อาจเป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร (2552, หน้า 34) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกมาในทางบวกหรือทางลบหรือที่เป็นกลาง เช่น พอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือไม่มีความรู้สึกใด ๆ และบุคคล ซึ่ง

แสดงความรู้สึกทางด้านพฤติกรรม ทั้งพฤติกรรมภายนอก ที่สังเกตได้ด้วยท่าทางหน้าตา บ่งบอกถึง ความพึงพอใจ และพฤติกรรมภายใน เป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ชอบหรือไม่ชอบก็ ไม่แสดงออก

กล่าวโดยสรุป “เจตคติ” หมายถึง ท่าทีความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แต่ละบุคคล ตอบสนองต่อประสบการณ์ที่ได้รับ แสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรม อารมณ์ ความรู้สึก ทั้งที่เป็นพฤติกรรมทางภาษาและไม่ใช้ภาษา

จากการศึกษาสรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียน เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ เป็น ความรู้สึกที่มีต่อวิชาที่เรียน เป็นสภาพการณ์ทางจิตใจ ทางความคิดและการกระทำ เจตคติ ส่งผลมาจากด้านสติปัญญา ความพึงพอใจ การยอมรับในวิชาที่เรียน (ชอบ) และการไม่ สนับสนุน (ไม่ชอบ) ความรู้สึกนึกคิดมีทั้งเจตคติทางบวกและเจตคติทางลบและเจตคติที่เป็นกลาง

2. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

McClelland (1953, อ้างอิงใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี 2548, หน้า 92) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ถือว่า เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของตัวเอง โดยพยายาม แข่งขันทำดีกว่าคนอื่นที่เกี่ยวข้อง เขาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความดีใจเมื่อทำงานสำเร็จ สามารถรับมือกับความล้มเหลวได้ แมคเคลแลนดได้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ในตัวของพ่อแม่มีค่อนข้างสูง การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ในตัวของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบเดินทางสายกลาง ไม่ใช่อำนาจบาตรใหญ่ ไม่ตามใจเด็กจนเกินไป ไม่เคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เกินความสามารถ ของเขา ไม่วางมาตรฐานความสำเร็จไว้สูงหรือต่ำเกินไป ส่งเสริมให้เด็กช่วยตนเองให้ทำอะไร เองตั้งแต่เด็ก เมื่อพ่อแม่และครูให้ความรักความอบอุ่นและสนับสนุนแก่เด็ก เขาจะประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2562, สืบออนไลน์) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึงแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบ พฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตน ตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มุ่งหาความสำเร็จ (Hope of Success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of Failure)
2. มีความทะเยอทะยานสูง
3. ตั้งเป้าหมายสูง

4. มีความรับผิดชอบในการทำงานดี
5. มีความอดทนในการทำงาน
6. รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
7. เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน
8. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

Guilford (1959, อ้างอิงใน อารี พันธุ์มณี, 2557, หน้า 5-7) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า

1. ความทะเยอทะยานโดยทั่วไป คือ ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ
2. ความเพียรพยายาม ได้แก่ ความพยายามทำงานให้สำเร็จ
3. ความอดทนเต็มใจที่ลำบาก แม้จะยากเย็นเพียงใดก็ตามเพื่องานทำกิจกรรม

Hermans (1970, อ้างอิงใน ประวิทย์ ต่องจิตต์เจริญ, 2558) ได้กล่าวถึงลักษณะ

ของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ 10 ประการ คือ

1. ระดับความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าผลการกระทำนั้นจะ

ขึ้นกับโอกาส

3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้น
4. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้เสร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักของผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดี
10. ความพยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนเองให้ดีเสมอ

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะทำงาน
สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อดทนต่ออุปสรรคและความยากลำบาก
พยายามทำงานให้สำเร็จแม้ว่าจะถูกรบกวนในงานนั้น ๆ มีความคาดหวังสูง และมีความสุข
ใจเมื่อทำงานนั้นสำเร็จสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตั้งแต่ปี 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษาจาก 2 หน่วยงาน คือ เทศบาลนครหลวงและองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งหน่วยงานทั้งสองได้ถือกำเนิดเมื่อปี พ.ศ. 2514 จากประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 24 และ 25 โดยเทศบาลหลวงกรุงเทพธนบุรี เป็นการยุบรวมกันและรับโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2481 และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรีเป็นการยุบรวมกัน และรับโอนการจัดการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี โดยองค์การทั้งสองโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2509

การจัดการศึกษาในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร นับตั้งแต่จัดตั้งโรงเรียนทวยราษฎร์ขึ้นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2427 ที่วัดมหรธรรณพาราม และขยายออกไปโดยจัดตั้งองค์การบริหารการศึกษาเป็นกรมศึกษาธิการเมื่อปี พ.ศ. 2430 และเป็นกระทรวงธรรมการ เมื่อปี พ.ศ. 2435 นั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ได้มีโครงการการศึกษาเกิดขึ้น โดยแบ่งความรับผิดชอบให้กรมศึกษาธิการของกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์ ภายหลังได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงระดับตำบลระหว่างปี พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2474 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประถมศึกษา 3 กระทรวง คือ

1. กระทรวงนครบาล รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง
2. กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค
3. กระทรวงธรรมการ ทำหน้าที่ประสานงานให้การศึกษาเป็นไปตามนโยบาย

ปัจจุบันการจัดการศึกษากรุงเทพมหานครเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับ และหลายรูปแบบ ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1.1 จัดอยู่ในรูปของอนุบาลศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษา และสำนักงานเขต โดยเปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 – 2 จำนวน 429 โรงเรียน

1.2 จัดอยู่ในรูปศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาสังคมซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการและสำนักอนามัย ซึ่งเปิดสถานเลี้ยงเด็กกลางวันและให้การสนับสนุนบ้านเลี้ยงเด็ก

2. การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 431 โรงเรียน จากทั้งหมด 436 โรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่กระจายทั่วพื้นที่ 50 สำนักงานเขต

3. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เปิดสอนในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต และได้จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแยกออกจากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ โรงเรียนมัธยมนาคราพอุปถัมภ์ โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาสและโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาส

4. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดตั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยรวมวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาลและวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการแพทย์

5. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ร่วมกับสำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร และการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดให้แก่กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาสังคม

6. การจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6.1 การศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) เปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 มีโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) จำนวน 100 โรงเรียน อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต

6.2 การศึกษาเฉพาะทางด้านกีฬาและดนตรี

6.2.1 กีฬา เปิดสอนนักกีฬา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวิชูทิศ โรงเรียนนาหลวง และโรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักสวัสดิการสังคม

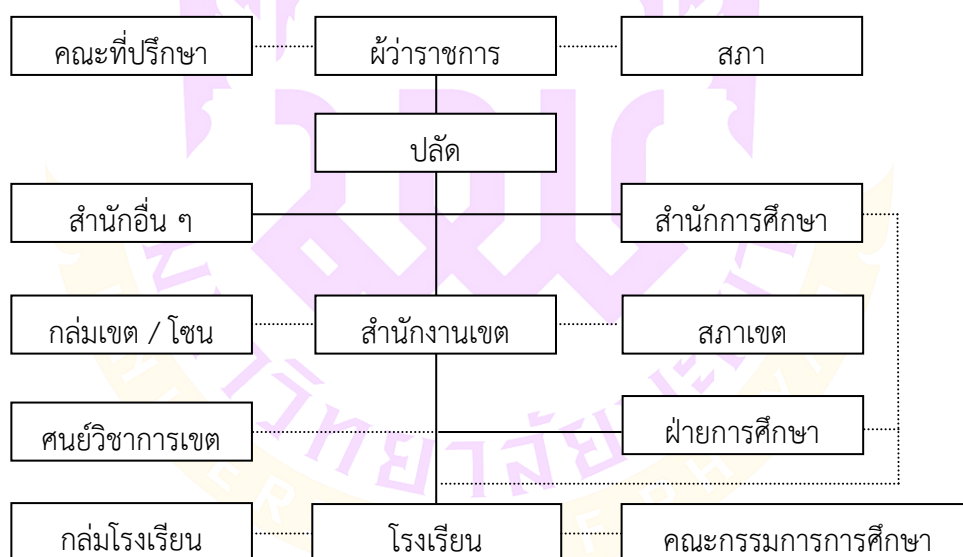
6.2.2 ดนตรี เปิดสอนหลักสูตรเฉพาะทางดนตรีสากล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์

ภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร คือ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่วนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอาศัยแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2531 ซึ่งเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาเด็กก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานครได้จัดขึ้นในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยได้รับมติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบดำเนินการได้ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2535 ซึ่งกรุงเทพมหานคร จัดเป็นการเสริมจากที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กและเยาวชนของไทย และเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติอนุมัติเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

โครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานครในส่วนของการประถมศึกษาจัดในลักษณะของสายการบังคับบัญชา ซึ่งผู้มีอำนาจ คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียน ตามลำดับ โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร และฝ่ายการศึกษาเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกันในระดับสำนักงาน ซึ่งแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพ 2 แสดงโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ที่มา: สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2554, หน้า 9

3. โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตสวนหลวง

สำนักงานเขตสวนหลวง มีโรงเรียนในสังกัด 8 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2662, หน้า 25) ได้แก่

1. โรงเรียนวัดใต้ (ราษฎร์นิรมิต) เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 422 คน
2. โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,209 คน
3. โรงเรียนวัดปากบ่อ เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,329 คน
4. โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 514 คน
5. โรงเรียนหัวหมาก เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 300 คน
6. โรงเรียนคลองก้านตัน เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 638 คน
7. โรงเรียนวัดทองใน เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 139 คน
8. โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ เปิดสอนตั้งแต่ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,041 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สรุปการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ประวิทย์ ต่องจิตต์เจริญ (2558) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ใน ระดับค่อนข้างดี โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัย ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้าน

การเรียนพิเศษ เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญญา กั้นเกตุ (2558) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับพอใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว และด้านการสอนซ่อมเสริม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .216 - .275 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นคร เหมนาถ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษ ซึ่งโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรพรรณ แก้วฝ้าย (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ พอใช้ และปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และปัจจัยด้านครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีปัจจัยด้านนักเรียน ด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านครอบครัว การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และปัจจัยด้านอื่น ๆ มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญ

ปรีชา อ้อยรักษา (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง

เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยครอบครัว และ ปัจจัยตัวนักเรียน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมและราย ด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 แต่ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนในทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พรชัย ทুমพัง (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียน และด้าน ครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม โดยรวมทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม ในทางบวกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีองค์ประกอบปัจจัยพื้นฐาน 3 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านโรงเรียน 2) ปัจจัยด้านครอบครัว และ 3) ปัจจัยตัวนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 537 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie R.V., and Morgan D.W (1970, pp. 608–610 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 199) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน โดยทำการเทียบสัดส่วนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
นาคนาวาอุปถัมภ์	163	70
คลองก้านตัน	91	38
สุเหร่าใหม่	53	22
วัดใต้(ราษฎร์นिरมิต)	40	17
หัวหมาก	37	16
วัดทองโน	14	6
วัดปากบ่อ	139	58
รวม	537	227

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านโรงเรียน
2. ปัจจัยด้านครอบครัว
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน

โดยใช้คะแนนเฉลี่ยซึ่งกำหนดตามแนวทางของ ลิเคอร์ท (Rating Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลมาก
- 3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลเป็นแนวคิดในการสร้างข้อคำถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษาเนื้อหา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งจะคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 (วรณี แกมเกต, 2551, หน้า 220) โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach) จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม ด้วยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ออกโดยวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา พร้อมแบบสอบถามไปติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตให้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แล้วนำมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับและลงรหัส เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านโรงเรียน
- 2) ปัจจัยด้านครอบครัว
- 3) ปัจจัยด้านผู้เรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของคะแนน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยซึ่งกำหนดตามแนวทางของ ลีเคอร์ท (Rating Scale) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับปัจจัยที่ส่งผลมาก
2.51 – 3.50	ระดับปัจจัยที่ส่งผลปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับปัจจัยที่ส่งผลน้อย
1.00 – 1.50	ระดับปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด

2.2 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) โดยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient of correlation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ วรวิณี แกมเกตุ (2551, หน้า 375) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .70–1.00 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .30–.69 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .00–.29 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC (Item Objective Congruence Index)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 สถิติพรรณนา

2.1.1 การวิเคราะห์แบบสอบถาม ข้อมูลเบื้องต้น โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยหา
ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 สถิติอ้างอิง

2.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) ระหว่าง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงาน
เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's
Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร้อยละของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียนจำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ร้อยละ
1	1	0.4
1.5	6	2.6
2	6	2.6
2.5	45	19.8
3	38	16.7
3.5	78	34.4
4	53	23.3
รวม	227	100

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร้อยละ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับ 3.5 มากที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาอยู่ในระดับ 4 จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และน้อยที่สุด อยู่ในระดับ 1 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ปัจจัยด้านโรงเรียน	3.85	.47	มาก	2
2. ปัจจัยด้านครอบครัว	3.94	.58	มาก	1
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน	3.60	.57	มาก	3
รวม	3.80	.46	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านผู้เรียน

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านโรงเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ปัจจัยด้านโรงเรียน				
1. คุณภาพการสอนของครู	3.95	.50	มาก	2
1.1 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย คำนึงถึง ความสนใจ ความถนัด และ ความสามารถของผู้เรียน	3.66	.80	มาก	5
1.2 ครูมีอารมณ์แจ่มใสในขณะที่ทำการสอน	3.78	.82	มาก	4
1.3 ครูใช้เวลาสอนเพิ่มเติมในเรื่องที่ฉันไม่เข้าใจ เพื่อให้ฉันเข้าใจมากยิ่งขึ้น	3.94	.96	มาก	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1.4 ครูใช้ภาษาที่ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียน ได้ง่าย	4.16	.74	มาก	2
1.5 ครูเปิดโอกาสให้ฉันซักถามและร่วม กิจกรรมต่าง ๆ	4.22	.87	มาก	1
2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	3.64	.65	มาก	3
2.1 ครูให้กำลังใจฉันเมื่อฉันเกิดปัญหาในการ เรียนและปัญหาส่วนตัว	3.56	.98	มาก	4
2.2 เมื่อครูขอความร่วมมือในการทำกิจกรรม ต่าง ๆ ฉันจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	3.92	.89	มาก	2
2.3 ฉันกล้าพูด กล้าคุยกับครู ในเวลาว่าง หรือ เวลาพักกลางวัน	3.07	1.05	ปาน กลาง	6
2.4 ครูแสดงความรัก ความเอ็นดู และความ เป็นกันเองกับฉัน	3.81	1.01	มาก	3
2.5 ฉันปฏิบัติตามคำสั่งของครูอย่างเต็มใจ	3.96	.91	มาก	1
2.6 ครูเข้าใจความสามารถและความต้องการ ของฉัน	3.51	.98	มาก	5
3. สภาพแวดล้อมทางการเรียน	4.12	.54	มาก	1
3.1 ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอในการศึกษา ค้นคว้าของนักเรียน	4.19	.87	มาก	2
3.2 ภายในห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอต่อ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน	4.45	.71	มาก	1
3.3 มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายในชั้น เรียน	3.74	.86	มาก	3
รวม	3.85	.47	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้าน โรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านคุณภาพการสอนของครู และด้านความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านครอบครัว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ปัจจัยด้านครอบครัว				
1. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง	3.91	.63	มาก	2
1.1 ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ให้ฉันทำการบ้าน และอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.89	1.02	มาก	5
1.2 ผู้ปกครองแนะนำให้ฉันฟังวิทยุหรือดู โทรทัศน์รายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน	3.20	1.09	ปาน กลาง	7
1.3 ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือเมื่อฉันมี ปัญหาทางการเรียน	4.19	.91	มาก	2
1.4 ถ้าฉันสอบไม่ผ่านผู้ปกครองจะให้กำลังใจ ฉันเสมอ	3.63	1.22	มาก	6
1.5 ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น ให้กับฉัน	4.03	1.04	มาก	4
1.6 ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนต่อในระดับที่ สูงขึ้น	4.33	.93	มาก	1
1.7 ผู้ปกครองให้เวลาในการทำการบ้านอย่าง เต็มที่	4.10	.91	มาก	3

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
2. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	3.97	.64	มาก	1
2.1 เมื่อฉันประสบปัญหาในการเรียน คนในครอบครัวของฉันจะให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ	3.96	.93	มาก	4
2.2 ครอบครัวของฉันจะให้คำชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อฉันประสบความสำเร็จในการเรียน	4.10	1.06	มาก	1
2.3 พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง จะสอบถามถึงเรื่องการเรียนรู้ของฉันอยู่เสมอ	4.05	.90	มาก	3
2.4 เมื่อฉันเกิดข้อสงสัยในเรื่องการเรียนรู้ฉันกล้าที่จะปรึกษาทุกคนในครอบครัว	3.78	1.04	มาก	6
2.5 ทุกคนในครอบครัวจะให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนรู้ของฉัน	4.08	.86	มาก	2
2.6 ฉันกล้าที่จะปรึกษากับพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองได้ทุกเรื่อง	3.85	1.11	มาก	5
รวม	3.94	.58	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านครอบครัว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัย และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ปัจจัยตามผู้เรียน				
1. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	3.64	.67	มาก	1
1.1 ภาษาไทยเป็นวิชาที่ทำให้ฉันฉลาดขึ้น	3.84	.87	มาก	2
1.2 ภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าสนใจ	3.85	.93	มาก	1
1.3 ภาษาไทยเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย	3.62	.93	มาก	3
1.4 ฉันรู้สึกมีความอิสระเมื่อได้เรียนวิชา ภาษาไทย	3.38	.95	มาก	4
1.5 ฉันสนุกและตื่นเต้นเมื่อได้เรียนวิชา ภาษาไทย	3.31	1.01	มาก	5
1.6 ฉันอ่านหนังสือได้มากขึ้นหลังจากเรียนวิชา ภาษาไทย	3.85	1.00	มาก	1
2. แรงจูงใจในสัมฤทธิ์	3.57	.62	มาก	2
2.1 เมื่อฉันทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้อง ฉันจะค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะทำให้ถูกต้อง	3.55	.95	มาก	5
2.2 ฉันตั้งใจที่จะสอบให้ได้คะแนนสูง ๆ เพื่อ เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ	3.66	1.04	มาก	3
2.3 ฉันรู้สึกดีใจที่ครูชมว่าฉันทำงานได้ เรียบร้อยกว่าคนอื่น ๆ	3.95	.99	มาก	1
2.4 ฉันมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมาย จนกว่าจะสำเร็จไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่าย เพียงใด	3.52	.97	มาก	6
2.5 ฉันสนใจเรียนและตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่	3.59	.92	มาก	4
2.6 ฉันไม่ท้อถอยเมื่อผลการเรียนไม่เป็นไป ตามที่คาดหวัง	3.76	.89	มาก	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ปัจจัย	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
2.7 ฉันทำการบ้านที่ครูมอบหมายเสร็จก่อน เวลาที่กำหนด	2.97	1.04	ปาน กลาง	7
รวม	3.60	.57	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับการส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับการส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านกับการส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ความสัมพันธ์
	r	p	
1. ด้านโรงเรียน	.139*	.036	ต่ำ
2. ด้านครอบครัว	.172**	.009	ต่ำ
3. ด้านผู้เรียน	.236**	.000	ต่ำ

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในทุก ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่าง .139 ถึง .236 ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ โดยปัจจัย ด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียนกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ความสัมพันธ์
	r	p	
ปัจจัยด้านโรงเรียน			
1. คุณภาพการสอนของครู	.170*	.010	ต่ำ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	.118	.075	ต่ำ
3. สภาพแวดล้อมทางการเรียน	.018	.785	ต่ำ

หมายเหตุ: * $p < .05$

จากตาราง 8 พบว่า คุณภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตาราง 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัวกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ความสัมพันธ์
	r	p	
ปัจจัยด้านครอบครัว			
1. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง	.194*	.003	ต่ำ
2. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	.117	.079	ต่ำ

หมายเหตุ: * $p < .05$

จากตาราง 9 พบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตาราง 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านผู้เรียนกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย	n = 227		ระดับ ความสัมพันธ์
	r	p	
ปัจจัยด้านผู้เรียน			
1. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	.159*	.017	ต่ำ
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.256**	.000	ต่ำ

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตาราง 10 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie, R.V., and Morgan D.W. ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน และทำการเทียบสัดส่วนการสุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน โดยมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอ้างอิง ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วทำการแปลผล จากนั้นนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับ 3.5 มากที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาอยู่ในระดับ 4 จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และน้อยที่สุด อยู่ในระดับ 1 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านผู้เรียน

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงคะแนนเฉลี่ยรายข้อจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านคุณภาพการสอนของครู และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านครอบครัว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงคะแนนเฉลี่ยรายข้อจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงคะแนนเฉลี่ยรายข้อจากมากไปน้อย ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กัน ในทุกปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .139 ถึง .236 ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ โดยปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (จурินทร์ ลักขณวิศิษฎ์, 2552)

1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก เพราะการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้อันของนักเรียน นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี จะต้องรับความเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการเรียน นักเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน ให้ความรักความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับให้คำชมเชย ให้ความสนใจและเข้าใจความรู้สึกของบุคคลในครอบครัว การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในครอบครัว สร้างความอบอุ่นในบ้านและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (พรพรรณ แก้วฝ่าย, 2556, หน้า 49 อ้างอิงใน วิวัตร์ พงษ์สุภา, 2554, หน้า 16) สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน หมายถึง ภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดู การให้การอบรมสั่งสอน และการให้การศึกษา หน้าที่อันสำคัญจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนก้าวไปสู่ความสำเร็จของชีวิตในภายภาคหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

1.2 ปัจจัยด้านโรงเรียนทั้งในด้านคุณภาพการสอนของครู การจัดการเรียน การสอน ที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน และ มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียน ว่ามีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมามากน้อยเพียงใด ซึ่งการเรียนของนักเรียนจะบรรลุผลได้หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอนของครู การจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน และมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียน ว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมามากน้อยเพียงใด ซึ่งการเรียนของนักเรียนจะบรรลุผลได้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอนของครู (สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์, 2542, หน้า 180) สอดคล้องกับ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา, 2548, หน้า 5-6) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นผู้ที่ให้ความรู้ และ ดูแลเอาใจใส่นักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทยของนักเรียน เนื่องจากถ้าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะทำให้นักเรียน กล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนมีความสบายใจในการเรียน และส่งผลให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สอดคล้องกับ ยุภาพร เทพสุริยานนท์ (2558, สื่อ ออนไลน์) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นสูงสุดที่เหมาะสมใน การพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตและมีการศึกษา มีความรับผิดชอบ และเป็นพลเมืองที่ดีใน สังคม ความสัมพันธ์ที่ดียังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเรียนของเด็ก เป็นเงื่อนไขสำคัญของ ความสำเร็จและความล้มเหลวทางการศึกษาของเด็ก หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ ลักษณะต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนที่เป็นสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนเพื่อทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มีความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับ สุภัชรินทร์ เทียงธรรม (2545, หน้า 15) ได้อธิบายความหมายของ สภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ว่า ลักษณะใด ๆ ในโรงเรียนที่เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมี อิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรม และนามธรรมโดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้นทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้มี ความประทับใจต่อลักษณะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นด้านบริหาร บรรยายาการการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ครูผู้สอนกับนักเรียน และกลุ่มเพื่อน

1.3 ปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้เรียนเองจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เนื่องจากผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมั่นฝึกฝนสร้างความรับผิดชอบที่จะทำให้เกิดวินัยในตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียน มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน สร้างนิสัยรักการอ่าน รู้จัก

วางแผนในการทำงาน เพื่อให้การศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ วิวัตร พงษ์สุภา (2554, หน้า 18) กล่าวถึง เจตคติต่อการเรียน ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นสภาพการณ์ทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำ เป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบของเจตคติจะประกอบไปด้วย องค์ประกอบด้านสติปัญญา และความรู้สึก จะมีทั้งเจตคติเชิงนิมิต และเชิงนิเสธ และเจตคติที่เป็นกลาง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในระดับมาก เพราะเป็นความปรารถนาที่จะเรียนวิชาภาษาไทยให้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อดทนต่ออุปสรรคและความยากลำบากพยายามทำงานให้สำเร็จแม้ว่าจะถูกรบกวนในงานนั้น ๆ มีความคาดหวังสูง และมีความสบายใจเมื่อทำงานนั้นสำเร็จสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (พรพรรณ แก้วฝ่าย, 2556, หน้า 37 อ้างอิงใน วิวัตร พงษ์สุภา, 2554, หน้า 20)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในด้านผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .159 - .256 ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ เนื่องมาจากปัจจัยด้านผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านตัวนักเรียน เช่น สติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ เจตคติต่อการเรียน ด้านตัวครู เช่น คุณภาพของครู การจัดระบบ การบริหารของผู้บริหาร ด้านสังคม เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวของนักเรียน (อัญชญา โปธิพลากร, 2545, หน้า 95) โดยมี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .256 มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอีก 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้าน เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .159 มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยข้างต้นทำให้ทราบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้นักเรียนมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้ประสบความสำเร็จ พยายามต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ทำให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย รู้จักวางแผนในการทำงาน เห็นคุณค่าของความพยายามในการทำงาน และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เมื่อนักเรียนมีความรู้สึกยอมรับ ทำให้สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับ พรพรรณ แก้วฝ่าย (2556, หน้า 36) กล่าวถึงเจตคติต่อการเรียน ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ เป็นสภาพทางจิต ที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำ เป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบของเจตคติจะประกอบของเจตคติประกอบไปด้วย องค์ประกอบด้านสติปัญญา และด้านความรู้สึก จะมีทั้งเจตคติทางบวก เจตคติทางลบและเจตคติที่เป็นกลาง สอดคล้องกับ บวรศักดิ์ คงเสน (2550, หน้า 33) กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในด้านครอบครัว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .117-.194 ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่ครอบครัว โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน หลายครอบครัวจึงไม่มีโอกาสดูแลบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ จึงเป็นเหตุผลให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดน้อยลง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) โดยตัวแปรด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .194 และตัวแปรด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .117 มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก พ่อแม่ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ที่ช่วยเหลือดูแลนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ มีพฤติกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นกำลังใจสำคัญ เกื้อหนุนในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้ บุคลิกภาพ คุณธรรม เป็นผู้แสดงการยอมรับและชมเชยเอาใจตามบทบาทและหน้าที่ต่อการเรียน และพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน สอดคล้องกับ นคร เหมนาท (2555, หน้า 50) กล่าวว่า นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี จะต้องได้รับความเอาใจใส่ ดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ จากครอบครัว โดยเฉพาะ พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน ให้ความรักความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา ใช้เวลาทำการบ้านอย่างพอเพียง ไม่ให้รับผิดชอบงานบ้านมากเกินไป

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในด้านโรงเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .018-.170 ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จัดการเรียนการสอนตามนโยบายของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จึงทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปในลักษณะเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านโรงเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ โดยตัวแปรด้านคุณภาพการสอนของครูมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .170 ตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .118 และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .018 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านคุณภาพการสอนของครู ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก เพราะว่าเป็นปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งครูจะต้องพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน หากครูมีความสามารถในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ก็จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น เพราะเมื่อนักเรียนมีความไว้วางใจ เกิดความเป็นกันเอง ก็จะส่งผลให้มีกำลังใจในการเรียน กล้าคิด กล้าทำ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน (วิวัตร พงษ์ภา, 2554, หน้า 20 ; พรพรรณ แก้วฝ่าย, 2556, หน้า 37) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา กันเกตุ (2558) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน สถานศึกษาหรือครูผู้สอนจะต้องสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่ดี หรือให้กำลังใจเมื่อนักเรียนเกิดความท้อแท้ในการเรียน ที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน จะต้องได้รับความเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียน จากครอบครัว โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้คำชมเชยหรือของรางวัลเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ ให้กำลังใจแก่นักเรียนเมื่อเกิดความท้อแท้ หรือเกิดปัญหาในด้านการเรียน สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว ให้ความรักความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

1.3 ปัจจัยด้านโรงเรียน สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการเรียน การสอน คุณภาพการสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนพัฒนาการเรียนรู้อันดีของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้อันดีของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการของผู้เรียนในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- จำนง พรายแย้มแท้. (2548). **เทคนิคการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเพื่อให้เกิดทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และพัชรรัตน์ ลออปักษา. (2561). **รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา : บทบาทของผู้ปกครอง**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2562, จาก <http://www.pecerathailand.org/2018/10/1795.html>
- จурินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์. (2552). **นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เจษฎา บุญมาโฮม. (2555). **มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชยามา วานะชยานนท์. (2558). **ความสัมพันธ์ที่ดี**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). **หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2548). **วิธีการสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ธนการพิมพ์.

- นคร เหมนาถ. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นรา สมประสงค์ และเสวี ลาซโรจน์. (2546). **หน่วยที่ 9 การบริหารสภาพแวดล้อมสถานศึกษา ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา**. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บวรศักดิ์ คงเสน. (2550). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น กรณีศึกษา สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคใต้ 3**. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- บุญเรือง ศรีเหรียญ. (2554). **การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)**. กรุงเทพฯ: สุริยวิทยาสาน.
- บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร. (2552). **การศึกษาเจตคติของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีต่อรายวิชาทักษะการสื่อสารเพื่องานธุรกิจเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประดิษฐ์ อูปรนัย. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ประวิทย์ ต๋องจิตต์เจริญ. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปรีชา อ้อยรักษา. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกันเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปัญญา กันเกต. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- พรชัย ทุมพั้ง. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20.** สารนิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พรพรรณ แก้วฝ่าย. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.** สารนิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2505). **พระราชดำรัสในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 29 กรกฎาคม 2505.** สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.thaigoodview.com/node/95074>
- พระมหาอำนาจ ครอบบุญ. (2547). **การศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2555). **หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: เฮ้าท์ ออฟ เคอร์รี่ส์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. (2548). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แบนเนจเม้นท์.
- พุทธทาสภิกขุ. (2527). **การศึกษาคืออะไร.** กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. (2557). **ยุทธการเปลี่ยน 'ครูเจย' สู่วัยศตวรรษที่ 21.** สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2562, จาก <http://seminar.qlf.or.th/Seminar/Topic/29>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2558). **เอกสารการสอนชุดวิชา องค์การและการจัดการ เล่ม 2 : หน่วยที่ 9-15.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). **ความเป็นครู (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยุภาพร เทพสุริยานนท์. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน.** สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2562, จาก <http://www.acn.ac.th/articles/mod/forum/discuss.php?d=227>
- รังสรรค์ แสงสุข. (2550). **ครู.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

- รุจิราพรรณ คงช่วย. (2557). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.** สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- ลำเจียก กำธร. (2550). ความผูกพันในครอบครัวความเชื่อที่ไร้เหตุผล และภาวะซึมเศร้าของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน. **พยาบาลสาร**, 2550(1), 88–100.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ และและพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2551). **การพัฒนาการคิดของครูด้วยกิจกรรมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).
- วรรณิ โสภประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). **แรงจูงใจ.** สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B9%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%88%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%97%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B9%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%88>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). **ครู.** สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B9>
- วิวัตร พงษ์สุภา. (2554). **การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2549). **พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพฯ: วิไลวิธีวัฒนา.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2556). **การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน.** สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2562, จาก <http://www.moe.go.th/main2/article/article14.htm>

- สายัณห์ พาน้อย. (2553). การสอนภาษาไทย ให้อ่านออกเขียนได้โดยวิธีแจกลูกสะกดคำ. นนทบุรี: ซี.ซี.นอลลิติจ์ลิงคส์.
- สาวิตรี ทยานศิลป์. (2554). ความสัมพันธ์ในครอบครัว สุขภาพคนไทย. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2562, จาก https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2011/thai2011_8.pdf
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2561). อำนาจหน้าที่ของสำนักงานการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.bangkok.go.th/bangkokeducation/page/sub/10119>
- สำนักงานเขตสวนหลวง. (2562). อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.bangkok.go.th/suanluang/page/sub/1711/%E0%B8%9D%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). คู่มือสถานศึกษาเกี่ยวกับ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2548). บันทึก สมศ.2549. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ความเคลื่อนไหวทางสังคม รายไตรมาส. ภาวะสังคมไทยไตรมาสสอง ปี 2562, 17(2), 3-27.
- สุทธิณี ทองหล่อ. (2552). ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้และปัจจัยด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้านการนำตนเองของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุภัชรินทร์ เทียงธรรม. (2545). สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทคนิคพณิชยการสัตหีบจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). เวลาการเรียนรู้เชิงวิชาการ: มโนทัศน์ บทวิพากษ์และข้อเสนอทางเลือกในการวัด. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 28(2), 187–223.
- อัจนรา ชีวพันธ์. (2553). ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชนา โพธิพลากร. (2545). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2561). ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี. กรุงเทพฯ: ปั่นใหม่.
- Bloom, B. S. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Carroll, J. B. (1963). Studies of Teacher Behavior. *The Journal of Experimental Education* 26 : January.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychology Measurement*, 30(3), 607–610.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรธา วัฒนารงค์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
3. นางสุนันท์ จันทร์เพ็ญ
ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมขนาดนาวาอุปถัมภ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข แบบสอบถามงานวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คำตอบของนักเรียนถือเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการการเรียนการสอนแต่อย่างใด ขอความร่วมมือจากนักเรียนตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดและกรุณาตอบทุกข้อ แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

เมื่อนักเรียนตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ขอความกรุณานักเรียนนำส่งที่ครูประจำชั้น ขอขอบคุณนักเรียนและคุณครูประจำชั้นเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามชุดนี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุทธิพงษ์ นามเกิด

(นายสุทธิพงษ์ นามเกิด)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ระดับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2	ครูมีอารมณ์แจ่มใสในขณะที่ทำการสอน					
3	ครูใช้เวลาสอนเพิ่มเติมในเรื่องที่ฉันไม่เข้าใจ เพื่อให้ฉันเข้าใจมากยิ่งขึ้น					
4	ครูใช้ภาษาที่ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย					
5	ครูเปิดโอกาสให้ฉันซักถามและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
<u>2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน</u>						
6	ครูให้กำลังใจฉันเมื่อฉันเกิดปัญหาในการเรียนและปัญหาส่วนตัว					
7	เมื่อครูขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ฉันจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี					
8	ฉันกล้าพูด กล้าคุยกับครู ในเวลาว่าง หรือเวลาพักกลางวัน					
9	ครูแสดงความรัก ความเอ็นดู และความเป็นกันเองกับฉัน					
10	ฉันปฏิบัติตามคำสั่งของครูอย่างเต็มที่					
11	ครูเข้าใจความสามารถและความต้องการของฉัน					
<u>3. สภาพแวดล้อมทางการเรียน</u>						
12	ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ระดับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	ภายในห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน					
14	มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายหลายในชั้นเรียน					
<u>ปัจจัยด้านครอบครัว</u>						
1. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง						
15	ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ให้ฉันทำการบ้านและอ่านหนังสือเป็นประจำ					
16	ผู้ปกครองแนะนำให้ฉันฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์รายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน					
17	ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือเมื่อฉันมีปัญหาทางการเรียน					
18	ถ้าฉันสอบไม่ผ่านผู้ปกครองจะให้กำลังใจฉันเสมอ					
19	ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้กับฉัน					
20	ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น					
21	ผู้ปกครองให้เวลาในการทำ การบ้านอย่างเต็มที่					
2. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว						
22	เมื่อฉันประสบปัญหาในการเรียน คนในครอบครัวของฉันจะให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ระดับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	ครอบครัวของฉันจะให้คำชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อฉันประสบความสำเร็จในการเรียน					
24	พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง จะสอบถามถึงเรื่องการเรียนรู้ของฉันอยู่เสมอ					
25	เมื่อฉันเกิดข้อสงสัยในเรื่องการเรียนรู้ฉันกล้าที่จะปรึกษาทุกคนในครอบครัว					
26	ทุกคนในครอบครัวจะให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนรู้ของฉัน					
27	ฉันกล้าที่จะปรึกษากับพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองได้ทุกเรื่อง					
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน						
	<u>1. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย</u>					
28	ภาษาไทยเป็นวิชาที่ทำให้ฉันฉลาดขึ้น					
29	ภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าสนใจ					
30	ภาษาไทยเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย					
31	ฉันรู้สึกมีความอิสระเมื่อได้เรียนวิชาภาษาไทย					
32	ฉันสนุกและตื่นเต้นเมื่อได้เรียนวิชาภาษาไทย					
33	ฉันอ่านหนังสือได้มากขึ้นหลังจากเรียนวิชาภาษาไทย					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ระดับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
34	เมื่อฉันทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้อง ฉันจะค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะทำให้ถูกต้อง					
35	ฉันตั้งใจที่จะสอบให้ได้คะแนนสูง ๆ เพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ					
36	ฉันรู้สึกดีใจที่ครูชมว่าฉันทำงานได้เรียบร้อยกว่าคนอื่น ๆ					
37	ฉันมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายจนกว่าจะสำเร็จไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด					
38	ฉันสนใจเรียนและตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่					
39	ฉันไม่ท้อถอยเมื่อผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง					
40	ฉันทำการบ้านที่ครูมอบหมายเสร็จก่อนเวลาที่กำหนด					

ภาคผนวก ค การหาค่า IOC แบบสอบถามการวิจัย

ข้อ	รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ปัจจัยด้านโรงเรียน					
1. คุณภาพการสอนของครู					
1	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึง ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	1.00
2	ครูมีความกระตือรือร้นและกระตือรือร้นในการสอน	1	1	1	1.00
3	ครูมีอาการเมื่อยล้าในขณะที่ทำการสอน	1	1	0	0.67
4	ครูใช้เวลาสอนเพิ่มเติมในเรื่องที่ฉันไม่เข้าใจ เพื่อให้ฉันเข้าใจมากยิ่งขึ้น	1	1	1	1.00
5	ครูใช้ภาษาที่ทำให้ฉันเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย	1	1	1	1.00
6	ครูมีการทบทวนเรื่องเดิมก่อนเริ่มเนื้อหาใหม่	1	1	1	1.00
7	ครูเปิดโอกาสให้ฉันซักถามและรวมกิจกรรมต่าง ๆ	1	1	1	1.00
8	ครูมักมีเกมมาให้ฉันได้ร่วมเล่นภายในชั่วโมงเรียน	0	1	1	0.67
2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน					
9	เมื่อฉันมีปัญหาส่วนตัวครูยินดีให้ความช่วยเหลือ	1	1	1	1.00
10	ครูให้กำลังใจฉันเมื่อฉันเกิดปัญหาในการเรียนและปัญหาส่วนตัว	1	1	1	1.00

ข้อ	รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
11	เมื่อครูขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ฉันจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	1	1	1	1.00
12	ฉันกล้าพูด กล้าคุยกับครู ในเวลาว่างหรือเวลาพักกลางวัน	1	1	1	1.00
13	ครูแสดงความรัก ความเอ็นดู และความเป็นกันเองกับฉัน	1	1	1	1.00
14	ฉันปฏิบัติตามคำสั่งของครูอย่างเต็มใจ	1	1	1	1.00
15	ครูเข้าใจความสามารถและความต้องการของฉัน	1	1	1	1.00
3. สภาพแวดล้อมทางการเรียน					
16	ห้องเรียนมีความสะอาด มีโต๊ะ เก้าอี้เพียงพอต่อนักเรียนทุกคน	1	1	1	1.00
17	มีการจัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน	1	1	1	1.00
18	ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน	1	1	1	1.00
19	ภายในห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	1.00
20	ภายในห้องเรียนอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนหรือหนาวเกินไป	1	1	1	1.00
21	มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายหลายในชั้นเรียน	1	1	1	1.00
ปัจจัยด้านครอบครัว					
1. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง					
22	ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ฉันให้ทำการบ้านและอ่านหนังสือเป็นประจำ	1	1	1	1.00

ข้อ	รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
23	ผู้ปกครองแนะนำให้ฉันฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์รายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน	1	1	1	1.00
24	ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือเมื่อฉันมีปัญหาทางการเรียน	1	1	1	1.00
25	ถ้าฉันสอบไม่ผ่านผู้ปกครองจะให้กำลังใจฉันเสมอ	1	1	1	1.00
26	ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้กับฉัน	1	1	1	1.00
27	ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	1	1	1	1.00
28	ผู้ปกครองให้เวลาในการทำกรบ้านอย่างเต็มที่	1	1	1	1.00
2. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว					
29	เมื่อฉันประสบปัญหาในการเรียนคนในครอบครัวของฉันจะให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ	0	1	1	0.67
30	ครอบครัวของฉันจะให้คำชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อฉันประสบความสำเร็จในการเรียน	0	1	1	0.67
31	พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง จะสอบถามถึงเรื่องการเรียนของฉันอยู่เสมอ	0	1	1	0.67
32	เมื่อฉันเกิดข้อสงสัยในเรื่องการเรียนฉันกล้าที่จะปรึกษาทุกคนในครอบครัว	0	1	1	0.67
33	ทุกคนในครอบครัวจะให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนของฉัน	0	1	1	0.67

ข้อ	รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
34	เมื่อโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองของฉันมักจะมาร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนเสมอ	0	1	1	0.67
35	ฉันกล้าที่จะปรึกษากับพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองได้ทุกเรื่อง	0	1	1	0.67
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน					
1. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย					
36	ภาษาไทยเป็นวิชาที่ทำให้ฉันฉลาดขึ้น	1	1	1	1.00
37	ภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าสนใจ	1	1	1	1.00
38	ภาษาไทยเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
39	ฉันรู้สึกมีความอิสระเมื่อได้เรียนวิชาภาษาไทย	1	1	1	1.00
40	ฉันสนุกและตื่นเต้นเมื่อได้เรียนวิชาภาษาไทย	1	1	1	1.00
41	ฉันอ่านหนังสือได้มากขึ้นหลังจากเรียนวิชาภาษาไทย	1	1	1	1.00
42	ฉันเขียนคำไทยได้ถูกต้องมากขึ้นหลังจากเรียนวิชาภาษาไทย	1	1	1	1.00
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
43	เมื่อฉันทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้อง ฉันจะค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะทำให้ถูกต้อง	1	1	1	1.00
44	ถ้าฉันตั้งใจทำงานโดยอมทำงานนั้นสำเร็จ	1	1	1	1.00
45	ฉันตั้งใจที่จะสอบให้ได้คะแนนสูง ๆ เพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ	0	1	1	0.67
46	ฉันรู้สึกดีใจที่ครูชมว่าฉันทำงานได้เรียบร้อยกว่าคนอื่น ๆ	0	1	1	0.67

ข้อ	รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
47	ฉันมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายจนกว่าจะสำเร็จไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด	1	1	1	1.00
48	ฉันสนใจเรียนและตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่	1	1	1	1.00
49	ฉันไม่ท้อถอยเมื่อผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง	1	1	1	1.00
50	ฉันทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้เสร็จก่อนเวลาที่กำหนด	0	1	1	0.67

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สุทธิพงษ์ นามเกิด
วัน เดือน ปี เกิด	21 มกราคม 2529
สถานที่เกิด	ชัยนาท
วุฒิการศึกษา ที่อยู่ปัจจุบัน	พ.ศ. 2550 ศศ.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี 66/145 ถ.กาญจนาภิเษก แขวงดอกไม้ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250
ผลงานตีพิมพ์	สุทธิพงษ์ นามเกิด (ผู้บรรยาย). (20 ธันวาคม 2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวงกรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. ในการประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติ (NCAME) การบริหาร การจัดการ การศึกษา และสหวิทยาการการศึกษา 2562 (NCAME 2019) (หน้า 169 – 174), นครปฐม: วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

